ΕΤΟΣ Ι.

ΑΡΙΘ. 17

ΙΩΝΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ.

ΣΜΥΡΝΗ τῇ 8 Ἰουνίου 1851

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀνάγομεν ὅσα διδάγματα καὶ παραγγέλματα συντείνουσιν εἰς τὴν κατὰ φύσιν ἁρμόζουσαν καὶ κοινωνικῶς ἀναγκαίαν ἀνατροφὴν τῶν γυναικῶν, ὥστε νὰ γίνωνται ἀγαθαὶ οἰκοδέσποιναι, σύζυγοι καὶ μητέρες. Ὁ ἀνὴρ πρέπει νὰ μανθάνῃ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας παρά τε τῶν γονέων καὶ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων διὰ λόγου καὶ παραδείγματος εὐσέβειαν, ἐγκράτειαν, φιλοπονίαν, ὀλιγάρκειαν, φιλομάθειαν, φιλοδικαιοσύνην, χρηστότητα κοινωφελῆ, ὅσα ἐν ἑνὶ λόγῳ συντελοῦσιν εἰς τὸ ἀποδεῖξαι αὐτὸν ποτὲ εὐκατάστατον καὶ εὐϋπάληπτον οἰκογενειάρχην, ἀγαθὸν σύζυγον, πατέρα, συγγενῆ, καὶ χρηστὸν πολίτην. Ἡ δὲ γυνὴ ὁμοίως εὐσέβειαν, ἐγκράτειαν, φιλεργίαν, ὀλιγάρκειαν, σωφροσύνην, φιλομάθειαν, οἰκονομίαν, καὶ τὴν συζυγονομίαν οὕτως εἰπεῖν. τουτέστι τὴν ἐπιστήμην τῶν τοῦ συζυγικοῦ βίου καθηκόντων, ἔτι δὲ τὴν τεκνογονίαν καὶ τεκναγωγίαν, ἤτι ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, πάντα τέλος ὅσα καθιστῶσι τὴν γυναῖκα, (τὴν φυσικὴν ταύτην ἀρχὴν τοῦ οἴκου, ἑπομένως καὶ τῆς κοινωνίας, τροφὸν καὶ σύμβουλον καὶ συμπράκτορα τοῦ οἰκογενειάρχου ἀνδρὸς, πηγὴν καὶ πρωτοδιδάκτορα καὶ παντοτινὸν φίλον καὶ σύμβουλον τῶν τέκνων), σοφὴν, χρήσιμον καὶ ἀληθῶς ἀξιότιμον οἰκοδέσποιναν, σύζυγον, μητέρα, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

Λόγοι καὶ τρόποι φέροντες ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα πρὸς τὴν ἀσέβειαν, τὴν φηδονίαν, τὴν ἀργίαν καὶ ὀκνηρίαν, τὴν ἀμάθειαν, τὴν ἀσωτείαν, τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ κοινὰ, τὴν ἀναίδειαν, τὴν κακοήθειαν καὶ τὰ τούτοις παρεπόμενα κακὰ εἶναι προφανῶς ἄσοφα, μωρὰ καὶ βλαβερὰ διδάγματα ἢ παραδείγματα, φθείροντα καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν, ἑπομένως καὶ τὸ ἀνδρόγυνον καὶ τὸν οἶκον καὶ τὰ τέκνα καὶ κᾶσαν τὴν κοινωνίαν καὶ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τοῦ ἔθνους, ὅπου ἐπικρατεῖ δυστυχῶς τοιαύτη ἀνατροφὴ καὶ μαθησις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Τοιαύτην ὅμως ἀνατροφὴν, δηλαδὴ φθαρτικὴν τοῦ σώματος, τοῦ νοῦ, τῆς ψυχῆς, τῆς καρδίας, τοῦ βελαντίου, τῆς ὑπολήψεως, τοῦ οἴκου, τοῦ ἀνδρογύνου, τῶν τέκνων, τῆς κοινωνίας, τοῦ ἔθνους μιμοῦνται ἀσυνέτως καὶ ἀπερισκέπτως παρὰ τῶν ἀσεβῶν ἀλλοφύλων καὶ τῶν διεφθαρμένων λαῶν τῆς βιομηχανικῆς γραίας Εὐρώπης πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων, τῶν Κερκυραίων, τῶν Ἑρμουπολιτῶν, τῶν Ἰώνων καὶ ἰδίως τῶν ἡμετέρων Σμυρναίων, τῶν φιλολόγων καὶ φιλαρέτων Βυζαντίων καὶ ἰδίως τῶν Σταυροδρομιτῶν, καὶ τῶν Θεσσαλονικέων καὶ τῶν Κυπρίων καὶ πολλῶν ἄλλων ὁμογενῶν, ζηλεύοντες ἀνωφελῶς ξένας γλώσσας καὶ ξένα ἤθη καὶ ξένας ἰδέας, καὶ ἀμελοῦντες ὅ,τι καλὸν ἔχουσιν ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἔθνους. Ἀλλοίμονον καὶ τρισαλλοίμονον εἰς τὸν ἄνθρωπον, καθὼς καὶ εἰς τὸν λαὸν, τὸν μὴ διακρίνοντα ἐν λόγῳ τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακὸν, ἵνα κατὰ τὸ εὐαγγελικὸν δοκιμάζων τὰ πάντα κατέχῃ μόνον τὸ καλόν. Ὁ τοιοῦτος ἀργὰ μετανοεῖ καὶ κλαίει ἀθεραπεύτως.

Μεταξὺ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων Γνωμικῶν ποιητῶν τῆς γνωστῆς ἐκδόσεως τοῦ Σχνιφέρου καὶ Ταϋχνητίου ὑπάρχει καί τις Ναυμάχιος συγγράψας Γαμικὰ παραγγέλματα, τουτέστι παραινέσεις περὶ συζυγικοῦ βίου πρὸς τὰς γυναίκας. Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες δὲν περέλειψαν σχεδὸν τίποτε ἀπ' ὅσα χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος, ἵνα ζήσῃ καλῶς εἰς τὸν πρόσκαιρον καὶ μάταιον τοῦτον κόσμον. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν πολλοὶ, ἂν ὄχι οἱ πλείονες, ἰδέας αὐτῶν ἐχάθησαν. Τὰς δὲ σωζομένας καλὰ

παραλαβόντες οἱ νεώτεροι Εὐρωπαῖοι, προσέθεσαν πολλὰς ἄλλας κακὰς, ὡς νέας καὶ ταύτας ἀξιολόγους ἐπινοήσεις, κατὰ περιφιλαυτίαν ἀσυγχώρητον, συμμιξαντες ἀσόφως καὶ ἀτεχνῶς τὰ πάντα, καλὰ καὶ κακὰ, καίτοι ἐπαγγελλόμενοι ἑαυτοὺς κριτικωτέρους καὶ μεθοδικωτέρους τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων. Τίς δὲ ὁ Ναυμάχιος οὗτος καὶ ποτε ἤκμασε, δὲν ἀναφέρει ἡ ὑπὸ Ἀνθίμου Γαζῆ μεταφρασθεῖσα Βιβλιοθήκη τοῦ Φαβρικίου. Ἄλλην δὲ πηγὴν, ἵνα σημειώσω, ἂν ὑπάρχῃ τι γνωστὸν περὶ τοῦ συγγραφέως τούτου, δὲν ἔχω πρόχειρον. Τὰ παραγγέλματα ταῦτα ὡς χρήσιμα εἰς τὴν ἀναγκαιοτάτην ἐκπαίδευσιν τῶν γυναικῶν παρέφρασα πρότινων ἐτῶν εἰς στίχους ἀνομοιοκάτους τῆς ἐντῇ συνηθείᾳ γλώσσης ἐκ τοῦ παλαιοῦ Ἑλληνικοῦ κειμένου, φυλάξας, ὅσον τὸ δυνατὸν, τὰς φράσεις καὶ τὰς λέξεις αὐτοῦ. Ἀκολούθως ὅμως ἐξετέλεσα ἄλλην τελειοτέραν ὁπωσδήποτε παράφρασιν, τὴν ὁποίαν μὴ ἔχων παρ' ἐμοὶ, ἀναγκαζομαι νὰ δημοσιεύσω τὴν πρώτην γενομένην, ἵνα μὴ κῆται ἄγνωστος ἄχρηστος, πρὸς τὰς ἐρασμίας Σμυρναΐδας καὶ Βυζαντίδας καὶ ἄλλας Ἑλληνίδας, ἐπιφυλαττόμενος ἅμα νὰ ἐκδόσω, ἂν εὕρω, καὶ τὴν δευτέραν παράφρασιν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Παρακαλῶ τὰς ἀγαθὰς μητέρας καὶ διδασκαλίσσας καὶ πάσας τὰς λογίας Ἑλληνίδας νὰ ἐγκολπωθῶσι τὰς ὠφελίμους ἰδέας τοῦ Ναυμαχίου, παλαιοῦ φίλου τῶν γυναικῶν, ἵνα διδάσκωσι κατ' αὐτὰς ἀναλόγως τὰς ὁμογενεῖς νεανίδας, θυγατέρας, μαθητρίας καὶ φιλαναίδας, χαριν τῆς κοινῆς ὠφελείας καὶ αὐτῶν καὶ τῶν οἰκων καὶ τοῦ ἔθνους.

ΝΑΥΜΑΧΙΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ.

Κόρη, φύλαττε τὸ σῶμα ἄγραντον καὶ καθαρὸν,
Τρέφουσα ἐν τῇ καρδίᾳ μελετήματα σεμνά.
Μὴ γυρεύῃς τῶν λαγόνων τὸ πολυβαρὲς φορτίον,
Μὴ δὲ πάλιν μὴ τρομάζῃς τὰ παθήματα τῆς γέννας.
Ἀλλὰ κάθου βασιλὶς μεταξὺ τῶν γυναικῶν,
Ψυχῆς ὄμμα φαεινὸν γέουσα ἐπὶ τοῦ βίου
Λέγω δὲ μετὰ τιμῶν καὶ γνησίων γυναικῶν
Τότε θείους γεννᾶς λόγους καὶ νοήματα λαμπρά.
Οταν δὲ ὁ πόθος ἔλθῃ τῆς συντροφικῆς ζωῆς,
Ἄκουε καὶ τοῦτο, κόρη, τὸ πῶς πρέπει νὰ περάσῃς
Καὶ τὸ δεύτερον τοῦ βίου τὸ ταξείδιον ἐμφρόνως.
Ἀνδρα λάβε καὶ ἀγάπα κατὰ γνώμην τῶν γονέων,
Καὶ ἂν ἦναι χριστοήθης, εἶσαι ὄντως μακαρία,
Εἰ δὲ μὴ ὅπως ἂν ἦναι πρέπει νὰ τὸν ὑποφέρῃς.
Καὶ ἂν ἦναι συνετὸς, πείθου εἰς τὰ λόγιά του,
Καὶ συμφώνει κατὰ πάντα καὶ περιποιοῦ αὐτόν.
Εὐφραίνε αὐτὸν ὁπόταν ἔχῃ λύπας καὶ μερίμνας,
Επειδὴ παρηγορία τότε εἶσαι τοῦ συμβίου.
Φύγε τὰ ἔξω πάντα, ὅσα ἔργα τοῦ ἀνδρὸς,
Σὺ δὲ φρόντιζε τὸν οἶκον νὰ φυλάττῃς ὠφελοῦσα.
Ὅσα δὲ εἰς τὰς γυναῖκας περιττὰ μὴν ἐρωτᾶς,
Ἀλλὰ μόνον δίδε γνώμην, αὐτὸς ὅταν σ' ἐρωτᾷ,
Πλὴν καὶ τοῦτο σκεπτομένη καὶ βραδέως καὶ ἐν γνώσει.
Καὶ μηδὲν ποτὲ μὴ δείξῃς μόνη σου ν' ἀποφασίζῃς,
Η νὰ ἐκτελῇς, διότι ἔγει τέλος θλιβερόν.
Ενα μόνον ἄνδρα στέργε σύντροφόν σου καὶ προστάτην,
Επειτα δ' εἰς ἄλλον ἄνδρα πώποτε μὴ γυμνωθῇς.
Αν ὁ σύντροφός σου ἦναι, ὁ μὴ γένοιτο, τρελλὸς, —
Πρέπει νὰ τὸν ὑπομένῃς, ὡς ὁ ἀσθενὴς τὴν νόσον.
Καὶ ἂν ἔχῃς, κόρη, λύπας, κρύπτε καὶ ποτὲ μὴ λέγῃς
Μηδὲ κἂν εἰς τοὺς γονεῖς σου, ὅσα πράττει ὁ ἀνήρσου.
Αλλὰ μόνη καὶ φρονίμως πρόσεχε νὰ διορθόνῃς.
Ο ἐρεθισμὸς πειράζει καὶ τὸν συνετὸν αὐτὸν,
Τὸν δὲ ἄφρονα πολλάκις ἔθελξεν ὁ πρᾶος λόγος.
Εὰν δὲ ὁ σύζυγός σου ἔχῃ μετ' ἀχρείων σχέσεις,
Μὴ ἐναντιῆσαι, τέκνον, κ' ἔλθῃς μετ' αὐτοῦ εἰς ἔριν.
Αλλὰ ἔμβαλλε πλαγίως ἐν αὐτοῖς ἀσυμφωνίαν.
Αὕτη ἡ ὁδὸς εὐκόλως τὴν φιλίαν διακρίνει
Τὴν κακὴν, καὶ ἄλλους φίλους ἀγαθοὺς ἀς προσλαμβάνῃ
Διὰ τῆς φρονήσεώς σου· ἰδοὺ τρόπος γαληνός.
Τὶς ποτὲ ἄνευ ἀνάγκης θέλει φίλον τὸν κακόν;
Σὺ λοιπὸν, ὡς ἄκρον φίλον τὸν συμβίον σου ἀγάπα,
Καὶ ἀς βλέπῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὑπεραγαπᾶς
Τὰ κακόμοιρά σας τέκνα, κἂν ἐκ φύσεως αὐτὸς
Η πρὸς σὲ ἢ πρὸς αὐτὰ δὲν ἐμφαίνῃ πιστὴν κλίσιν.
Φύλαττε προσέτι, κόρη, καὶ τὰς συμβουλάς μου ταύτας!
Μὴ φιλόγελως προβαίνῃς μηδὲ πάλιν κατηφὴς,
Μὴ δὲ ἄνεργος ποτὲ, ἀλλὰ φιλεργὸς ἐν τάξει.
Μὴ κακὴ πρὸς ὑπηρέτας ἢ παραπολὺ καλή.
Εὔκολος πολὺ ἂν ἦσαι ἐπὶ τέλους ζημιεῖσαι.
Οὕτω καὶ οἱ τολμηροὶ κατακτῶσι τοὺς δειλούς.
Καὶ φιλίας ξένων φεῦγε, πρὶν παρ' ἄλλων φωτισθῇς
Ποῖον νοῦν καὶ ποίας ἕξεις ἔχουσιν αὐτοὶ σαφῶς.
Καὶ ποτέ σου κακὴν γραίαν εἰς τὸν οἶκον μὴ δεχθῇς,
Επειδὴ πολλῶν οἰκίας ἔκαυσαν τοιαῦται γραῖαι.
Μηδὲ στέργε σχετικὴν ἀκριτόλογον γυναῖκα.
Χρηστὰ ἤθη γυναικῶν φθείρουσιν οἱ κακοὶ λόγοι.
Μὴ τρελλαίνεσαι, ὦ νέα, διὰ τὸν καλλωπισμὸν
Τοῦ χρυσοῦ, καὶ πιστευσόν με, οὔτε θέλει ὁ λαιμός σου
Λίθους πορφυροῦς, κιτρίνους ὑακίνθου καὶ ἰάσπου.
Αρυσὸς, ἄργυρος καὶ κόνις ἔστιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ,
Καὶ λιθάρια ποικίλα ἔχει πᾶς αἰγιαλὸς.
Πολλὰ ἔχουσι τοιαῦτα καὶ τῶν ποταμῶν αἱ ὄχθαι,
Τὰ φορέματα τὸ αἷμα κοκκινίζει τοῦ ὀστράκου
Καὶ εἰς ταῦτα φυσιοῦνται αἱ φυσώδεις κεφαλαί.
Αλλὰ σύ, ἀγνὴ παρθένε, φεῦγε στολισμοὺς ματαίους
Μηδὲ τὴν μορφήσου δίδε συνεχῶς εἰς τὸν καθρέπτην,
Μηδὲ τὰς σειρὰς τῆς κόμης πλέκε τόσον περιάλλως,
Μηδὲ μέλαινε τὰς ἄκρας, ὡς αἱ ἄλλαι, τῶν βλεφάρων,
Επειδὴ εἰς τὰς γυναῖκας δὲν ἐχάρισεν ἡ φύσις
Ημιτέλιστον μορφὴν πρὸς μετασχηματισμὸν,
Νὰ τεχνεύωνται γελοίως ἄλλην ὄψιν, ἄλλο δέρμα.
Πῶς λοιπὸν εἰς νουνεχῆ ἄνδρα, κόρη, νὰ φανῆς,
Οταν τὸ φθαρτόν σου σῶμα καθημερινῶς ποικίλλῃς;
Εγὼ βλέπω τότε ἄλλην ἄλλοτε ἐξ ἄλλης φίλην,
Φαινομένην ὡς γυναῖκα μίαν ἐν πολλαῖς μορφαῖς.

Ι. Γ. Α.

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΑ.

Τὰ παρθεναγωγεῖα ἢ σχολεῖα τῶν κορασίων, κοινὰ καὶ ὄχι μερικὰ, ὑπάρχοντα οὕτως, ὥστε νὰ φέρωσι τοὺς κατοίκους περίπου, ὁποίους ἐπεθύμησεν ὁ ἀνωτέρω σοφὸς ποιητὴς Ναυμάχιος, καὶ προσέτι διὰ τὴν ἀναγκαίαν τοῦ ἔθνους εὐσέβειαν καὶ προκοπὴν εἰς πᾶσαν μάθησιν καὶ ἀρετὴν, ἔτι δὲ διὰ τὴν διάδοσιν τῆς γλώσσης αὐτοῦ, εἶναι παντάχοῦ ἀναγκαιότατα, καὶ μάλιστα ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις γίνονται παρὰ τῶν ἑτεροδόξων προσηλυτικαὶ προσπάθειαι. Διὰ ταῦτα ἐπαινοῦμεν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Δημαγέροντας ἢ ἄλλους προκρίτους τῶν κοινοτήτων καὶ πάντας τοὺς ἀγαθοὺς ὁμογενεῖς, ὅσοι σπεύδουσι νὰ θεραπεύσωσι κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν χρείαν ταύτην τοῦ ἔθνους.

Ἀλλὰ πάλιν τὸ λέγομεν, εἶναι χρεία νὰ διδάσκωνται τὰ κοράσια ἐπιμελῶς εἰς τ' ἀναγκαῖα, οἷον καλὴν καὶ εὐκπάγγελτον ἀνάγνωσιν, καλλιγραφίαν, ἀριθμητικὴν, γεωμετρικὰ σχήματα, (τῶν ὁποίων ἡ ἐντύπωσις ἐκ παιδικῆς ἡλικίας κανονίζει τὸν νοῦν, ὄντα παρ' ἡμῖν πολὺν, ὁρμητικὸν, εὔπτερον καὶ ἐπιρρέπῃ ὁπωσοῦν πρὸς τὴν ἀνωμαλίαν), ἔτι ἱερὰν ἱστορίαν, κατήχησιν, ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν, ἐξήγησιν τοῦ εὐαγγελίου προφορικὴν καὶ συχνὴν, μάλιστα τὰς Κυριακὰς, ἠθικὰ διηγήματα, Γραμματικὴν, μαθήματα τῆς παλαιᾶς γλώσσης ἐκλεκτὰ, τὴν γενικὴν τοῦ κόσμου ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν στοιχειωδῶς, ἀφοῦ μάθωσι καλῶς τὰ προηγούμενα, καὶ ὀλίγας, εἰ δυνατὸν, γνώσεις τῆς ἐπιστήμης τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων καὶ τῶν νόμων. Ταῦτα δὲ πάντα ἐν λιτότητι, ὀλιγαρκείᾳ καὶ εὐταξίᾳ καὶ μετριοφροσύνῃ εἰς τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος βίου ἰδέας καὶ ἐλπίδας. Οἱ περιττοὶ φιλοκαλλωπισμοὶ, καὶ τρυφερότητες, καὶ ξέναι γλῶσσαι, αἱ μυθιστορίαι, τὰ κακοήθη δράματα καὶ ἀκούσματα, αἱ ξενικαὶ πολυτελεῖς ἀπομιμήσεις περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, ἡ γαστριμαργία καὶ ἡ καλλιφαγία τοῦ κακοῦ πολιτισμοῦ, αἱ ξενικαὶ δεάναγνώσεις, αἱ ἄσεμνοι ἀργολογίαι, ταῦτα πάντα δὲν ὠφελοῦσιν, ἀλλὰ βλάπτουσιν μεγάλως καὶ τὰ κοράσια καὶ τὴν τύχην αὐτῶν, καθὼς καὶ τὴν ἐθνικήν.

Τοιαῦτα παρθεναγωγεῖα, (δηλαδὴ ὠφέλιμα καὶ σκόπιμα), χρειάζεται καὶ ἡ Σμύρνη ἄλλα δύω, ἐκτὸς τῶν τριῶν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, καὶ πολλὰ ἡ Κωνσταντινούπολις, δύω ἡ Θεσσαλονίκη, δύω ἡ Ἀδριανούπολις πολλὰ ἡ Κύπρος, ἓν ἡ Προῦσα, ἓν ἡ Πέργαμος, ἓν ἡ Φιλαδέλφεια, ἓν ἡ Ἀττάλεια, ἓν ἡ Σπάρτη τῆς Πισιδίας, ἓν ἡ Καισάρεια, ἓν ἡ Ἄγκυρα, ἓν ἡ Σίλλα, ἓν ἡ Σινώπη καὶ ὅπου ἀλλοῦ ὑπάρχουσιν ὁπωσοῦν μεγάλαι, εὐκατάστατοι καὶ καλῶς διοικούμεναι κοινότητες.

Ἐπαινοῦμεν τὸν ἀξιόλογον τῶν Βυζαντίων ἱεροκήρυκα Γρηγόριον, ὅτι ἐσύστησε καὶ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας τὰς ἰδέας ταύτας περὶ παρθεναγωγείων· ἔτι τοὺς ἁγίους Μητροπολίτας Τραπεζοῦντος, Φιλιππουπόλεως, Ἐφέσου καὶ ὅσους ἄλλους ἐφρόντησαν ὁπωσδήποτε καὶ περὶ τούτου τοῦ καλοῦ.

Ι. Γ. Α.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΞΗΓΗΣΙΣ.

Μεταξὺ τῶν ὅσα ἐγράψαμεν κατὰ καιροὺς περὶ Πάπα, Λατίνων, Ἰησουϊτῶν καὶ Λαζαρίτων καὶ ἄλλων καλογήρων καὶ καλογραιῶν τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀνησύχου Παπισμοῦ, καὶ περὶ τῆς θρησκομανίας καὶ τῆς προσηλυτικῆς ἐνεργείας αὐτῶν κατὰ τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ἐξηγήσαμεν ἀποχρώντως, ὅτι λέγομεν καὶ γράφομεν ὀλίγα τινὰ, ὄχι ὡς θηρεύοντες, θρησκευτικὰς ἔριδας, ἢ ὡς μὴ ἀνεχόμενοι τοὺς ἑτεροδόξους χριστιανοὺς οἱουσδήποτε, ὡς πράττουσιν οἱ φίλοι Παπισταὶ, ἀλλὰ ἐξ ἐναντίας πρὸς κατάπαυσιν τῶν θρησκευτικῶν φιλονεικιῶν καὶ σκανδάλων, ἀγαπῶντες καὶ τιμῶντες, καθὼς προείπομεν, πάντα ἑτερόδοξον χριστιανὸν, ὡς συμπολίτην καὶ φίλον, ἐὰν μόνον ἦναι τίμιος καὶ φιλοδίκαιος πρὸς ἡμᾶς καὶ δὲν μᾶς ἐνοχλῇ εἰς τὰ θρησκευτικά.

Ἡμεῖς ἔχομεν ἐξ ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας καὶ φρονήματος φιλικὰς καὶ εἰλικρινεῖς σχέσεις μετὰ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀνεξιθρήσκων χριστιανῶν παντὸς δόγματος κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸν πολιτικὸν ἡμῶν νόμον. Ἡμεῖς προσεφέρθημεν πάντοτε καὶ πρὸς τοὺς Λατίνους καὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτῶν εὐγενικότατα. Μάρτυρες οἱ Λατῖνοι τῆς Θήρας, τῆς Σμύρνης, τοῦ Νεοκάστρου, τῆς Τήνου, τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἵων ἄλλων τόπων μᾶς ἐγνώρισαν ἐκ τῶν πραγμάτων. Παρῆλθεν ὁ καιρὸς τῆς σκανδαλώδους θρησκομανίας καὶ προσηλυτομανίας, καὶ ὅσοι ἐνεργοῦσι τὰ τοιαῦτα εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον καί τοι ἐπαγγελλόμενοι σοφίαν, εὐγένειαν, ἀνεξιθρησκίαν καὶ σύνεσιν, αὐτοὶ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύονται ὄχι μόνον ἄσοφοι, ἀγενεῖς, φανατικοὶ, ἀσύνετοι, καὶ μωροὶ, ἀλλὰ καὶ ἀντιφατικοὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ἀπαταιῶνες ἄθλιοι καὶ γελοῖοι ἀγύρται.

Μᾶς εἶπον, ὅτι ὀλίγοι τινες Λατῖνοι τῆς Σμύρνης, τῶν ὁποίων ἀγνοοῦμεν τὰ ὀνόματα, φίλοι πιθανῶς τῶν Ἰησουϊτολαζαρίτων καὶ ὄχι τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, παραπονοῦνται κατὰ τῆς Μελίσσης, ὅτι ἀδικεῖ αὐτοὺς ἢ τοὺς φίλους αὐτῶν καὶ τὸν μακαριώτατον Πάπαν, ὅς τις, εἶναι πασίγνωστον, ἅμα ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, ἐφρόντισε νὰ ταράξῃ τὸν κόσμον. Πολὺ θαυμάζομεν ἀληθῶς τὸ παράπονον τοῦτο! Ἡμεῖς βλέπομεν καὶ ἀκούομεν ἀταράχως ὅσα πολλοὶ Παπισταὶ σχεδιάζουσιν, ὅσας συνελεύσεις συγκροτοῦσιν, ὅσας ἑταιρείας συνιστῶσιν, ὅσα ταμεῖα γεμίζουσιν, ὅσας ἐπιστολὰς γράφουσι καὶ ὅσας διατριβὰς ἢ ἄλλας μεγαλητέρας συγγραφὰς ἐκδίδουσι καθ' ἡμῶν πέμποντες καὶ

πολλοὺς μισσιονναρίους τῆς πλάνης ὡς τόσους τοιχωρύχους ἢ κριοὺς κατὰ τοῦ ἀῤῥαγοῦς τείχους τῆς Ὀρθοδοξίας. Διατὶ λοιπὸν τινὲς φίλοι Λατῖνοι τῆς Σμύρνης εὑρίσκουσιν ἄδικον καὶ ἀξυκατάκριτον, ὅτι ἀντὶ τούτων πάντων ἀποκρινόμεθα ὀλίγα λόγια, ὄχι πρὸς αὐτοὺς (ἐκτος ἂν ἦναι καὶ αὐτοὶ συνένοχοι τῶν θρησκομανῶν προσηλυτιστῶν), ἀλλὰ πρὸς τοὺς Σαμβενεδετικοὺς Αεροὺς, Βορέας καὶ συντροφίαν καὶ τοὺς προπαγαντιστὰς τῆς Ῥώμης, τοῦ Μονάχου καὶ τοῦ Λουγδούνου;

Εἶναι ἀληθῶς χριστιανοὶ καὶ εἰρηνικοὶ ἄνθρωποι οἱ παραπονούμενοι; Διατὶ λησμονοῦσι τόσον εὔκολα τὸ χριστιανικον, ὃ σὺ μισήσῃς, ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς; Οἱ παπισταὶ λέγουσι καὶ γράφουσι καὶ πράττουσι τοσαῦτα καθ' ἡμῶν συνεχῶς καὶ κατὰ τρόπον πάντῃ ἀδιάκριτον, ἀθέμιτον, ἀσυγχώρητον. Ἡμεῖς οὔτ' ἔχομεν, οὔτε μεταχειριζόμεθα ποτὲ ἄλλην ἀπάντησιν, ειμὴ λόγον μέτριον καὶ σωφρονέστερον, ὅταν χάσωμεν τὴν ὑπομονήν. Δὲν θέλουσιν οἱ προσηλυτισταὶ τοιαύτας φιλονεικίας; Εἴμεθα εἰς τοῦτο συμφωνότατοι πάντοτε. Μὴν ἀρνεῖσθε λοιπὸν τὰς ἀδικιας, τὰς προσβολὰς τῆς ἐκκλησίας σας, ἀλλὰ φροντίζετε νὰ διορθόνεσθε. Ἂν καὶ δυστυχοῦντες καὶ πάσχοντες πολλαχῶς οἱ Γραικοὶ, δεν ἐμβαίνουσι τόσον εὐκόλως εἰς τὰς πλεκτάνας τῶν παπιστῶν σοφῶν καὶ ἀσόφων, φίλων ἢ ἐχθρῶν. Οἱ Γραικοὶ τιμῶσιν εἰλικρινῶς πᾶσαν χριστιανικὴν ἐκκλησίαν οἱανδήποτε, καὶ αὐτὴν τὴν Παπικὴν, καί τοι ἀπέχουσιν πολὺ ἀπὸ τὸν χριστιανισμὸν, καί τοι ἐχθρικῶς διακειμένην πρὸς αὐτοὺς, καθὼς καὶ πᾶσαν ἄλλην θρησκείαν, ὄντες ἐκ φύσεως καὶ ἐκ τοῦ νόμου αὐτῶν ἀνεκτικοὶ καὶ εὐκοινώνητοι πρὸς πάντας ἀνθρώπους. Ἀλλὰ ποῖον ἀδικοῦσι, ποῖον βλάπτουσιν οἱ ταλαίπωροι Γραικοὶ, ἐὰν φυλάττωσι πιστῶς καὶ ἀκλόνητοι τὸ πάτριον καὶ ἀποστολικὸν δόγμα τῆς παλαιᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, μὴ δεχόμενοι τὴν Παπικὴν ἢ ἄλλην αἵρεσιν, ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς δυναστικῶς ἢ διὰ πανουργιῶν καὶ ἀπάτης;

Τί χρειάζονται οἱ λόγοι, ὅπου φωνάζουσι τὰ πράγματα; Ἂς ἐρωτηθῶσιν οἱ Ἄγγλοι, οἱ Ὀλλανδοὶ, οἱ Γερμανοὶ, καὶ αὐτοὶ οἱ πραγματικῶς φιλαλήθεις Λατῖνοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Σμύρνης ἢ ἄλλου τόπου τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας. Ποῖοι ἐνοχλοῦσι τὴν θρησκείαν τῶν ἄλλων διὰ λόγου ἢ ἔργου ἢ χρημάτων καὶ ἑταιρικῶν ἐνεργειῶν, οἱ Ὀρθόδοξοι ἢ οἱ Παπισταί; Ποῖοι ἀποστρέφονται, διαβάλλουσι καὶ κατατρέχουσιν, ὁσάκις δυνηθῶσι, τοὺς ἄλλους ἐκ συστήματος καὶ κατὰ προσηλυτικὴν τοῦ Ἰησουϊτισμοῦ προσπάθειαν, οἱ Ὀρθόδοξοι ἢ οἱ Παπισταί; Ποῖοι φροντίζουσι νὰ σύρωσιν εἰς τὴν πλάνην ἀγραμμάτους καὶ ἀνήλικα παιδία καὶ θεραπαινίδας γυναῖκας, οἱ Ὀρθόδοξοι ἢ οἱ Παπισταί; Ποῖος Ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγὸς κηρύττει πόλεμον κατὰ τοῦ ἄλλου, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἢ ὁ Πάπας; Ποῖος στέλλει εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ ἄλλου στρατοὺς καλογήρων καὶ ἐπιθεωρητῶν καὶ ἄλλων πρακτόρων διὰ τὸν σκοπὸν τῆς ποθουμένης ἱεροκοσμικῆς κοσμοκρατορίας, τὸ Βυζάντιον ἢ ἡ Ῥώμη; Ποῖος κινεῖ πᾶν μέσον κοσμικὸν, ἀνίερον καὶ πᾶν πάθος ἀνθρώπων καὶ πᾶσαν τὴν διπλωματίαν ὑπὲρ τῆς πίστεως, τὴν ὁποίαν, ὡς φαίνεται, πιστεύει καὶ αὐτὸς σαθρὰν καὶ ἀνίσχυρον;

Ὦ ἀδελφοὶ Λατῖνοι προσηλυτισταὶ παντὸς τόπου καὶ χρόνου. Συγχωρήσατε νὰ σᾶς δώσωμεν χάριν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ αὐτῆς τῆς ἀγαπητῆς ἐκκλησίας σας, μίαν συμβουλὴν, τὴν ὁποίαν, ὡς φαίνεται, χρειάζεσθε παραπολύ. Ἀρκεῖ νὰ φυλάξετε, ὅ,τι ἔχετε σήμερον, κινδυνεῦον ἐκ τῆς ἀθεΐας, ἐκ τοῦ Θεϊσμοῦ καὶ ἐκ τοῦ Λουθηρανισμοῦ, ὁ ὁποῖος προχωρεῖ, ὡς γινώσκετε, καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ τῇ λοιπῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἄφετε ἡσύχους τοὺς Ἀνατολικοὺς λαοὺς, Γραικοὺς καὶ Ἀρμενίους οἵτινες οὔτε ζητοῦσιν οὔτε δέχονται ἀπὸ σᾶς θρησκείαν. Ἴσως τότε ἔχετε περισσοτέραν πιθανότητα μικροῦ κέρδους, ἐὰν πάντως ὀρέγεσθε ξένα δίκαια, μὴ περιοριζόμενοι εἰς τὴν φύλαξιν τῶν οἰκείων. Ἡμεῖς καὶ μὴ προσηλυτίζοντες καὶ μὴ δεχόμενοι εὐκόλως τοὺς προσερχομένους, κερδαίνομεν περισσότερον, καθ' ὅσον σεῖς ἀγαπᾶτε νὰ μᾶς προσβάλλετε. Τοῦ λοιποῦ μὴ γράφετε καθ' ἡμῶν καὶ τῆς Ὀρθοδόξου καθολικῆς ἐκκλησίας ὕβρεις, ψεύδη καὶ διαβολὰς ἀναισχύντους, κακεντρεχεῖς Ἑλληνιστὶ καὶ Γαλλιστὶ ἀπὸ τὴν καθέδραν αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, ὅπου ἔχετε καὶ τυπογραφίαν ἐπὶ τούτῳ, στέλλοντες εἰς τὸν κρηανὸν τοὺς Ἰσουημάχους Ἰησουΐτας καὶ τοὺς συναδελφοὺς τούτων ψευδαποστόλους. Ἡ Ἀνατολὴ καὶ ὁ νόμος αὐτῆς ἀποστρέφεται τοὺς τρόπους τούτους ὡς ἀντιχριστους. Ἀφῆτε τὸν Ἅγιον Τάφον, ὅπως εἶναι, κτῆσις παλαιὰ καὶ ἀναφαίρετος τῶν Γραικῶν. Τί ἀνακινεῖτε τὰ πάντα; Ἂν ὁ Πάπας ἀγαπᾷ νὰ ταράττῃ τὸν κόσμον, σεῖς μὴ τὸν ἀκούετε. Ἂν σᾶς λέγωσι τὸ αὐτὸ οἱ Ἰησουῖται, περιορίζετε καὶ διώκετε αὐτούς. Ἀγαπᾶτε, ὡς ἀδελφὸν, πάντα ἑτερόδοξον χριστιανὸν καὶ μὴ ἐνοχλεῖτε κατ' οὐδὲν τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ. Τοῦτο καὶ ὄχι ἄλλο σᾶς ἁρμόζει, ἐὰν ἦσθε χριστιανοὶ, ἔστω καὶ Λατῖνοι ἢ Κατόλικοι, καὶ τίμιοι καὶ φρόνιμοι ἄνθρωποι.

Ταῦτα τὴν τελευταίαν φορὰν λέγομεν αὐτοσχεδίως περὶ τοῦ προκειμένου χάριν μικροῦ σωφρονισμοῦ καὶ τῆς ἀναγκαίας ἁρμονίας τῶν διαφόρων λαῶν τῆς μεγάλης ταύτης ἐπικρατείας, μέχρι οὗ μᾶς δώσωσι νέας ἀφορμὰς λόγων τινῶν οἱ φρόνιμοι καὶ διακριτικώτατοι τοῦ ἐν Γαλατᾷ Σαμβενεδέτου τυπογράφοι καὶ γραφεῖς, ἢ ἄλλοι θρησκομανεῖς προσηλυτισταί.

I. Γ. Α.

ΚΙΟΣ ΚΑΙ ΝΙΚΑΙΑ.

Κατὰ τὸ ἀνατολικότερον τῆς Προποντίδος ὑπάρχουσι δύω στενοὶ κόλποι, προσβοῤῥείως μὲν ὁ *Ἀστακηνὸς*, ὠνομασθεὶς ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀστακοῦ, ἀποίκου τῶν Μεγαρέων καὶ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τὴν Νικομήδειαν, καὶ προσνοτείως ὁ *Κιανὸς*, ἀπὸ τῆς πολίχνης ἢ πόλεως Κίου, ἐπινείου τῶν Νικέων. Μεταξὺ δὲ τῶν κόλπων τούτων κεῖται χερσοννησώδης τόπος, σχηματιζόμενος ὑπὸ τοῦ ὄρους *Ἀργανθωνίου*, ὀνομασθέντος ἀπὸ Ἀργάνθωνος τῆς Ῥήσου γυναικὸς κατὰ Στέφανον, ἢ ἀπὸ Ἀργανθώνης χώρας κατ' ἄλλους, ἐχούσης καὶ ποταμὸν Ἀργανθώνειον.

Ἡ Κίος κειμένη κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ Κιανοῦ κόλπου παρὰ τὸν ὁμώνυμον αὐτῇ ποταμὸν καὶ τὸν Ἀσκάνιον, ἄλλον ποταμὸν κατερχόμενον ἀπὸ τῆς Ἀσκανίας λίμνης, ὠνομάσθη ἀπὸ Κίου, τινὸς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀποικία οὖσα Θεσσαλῶν καὶ Ἡρακλεωτῶν. Φίλιππος ὁ υἱὸς Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ὁ πατὴρ τοῦ Περσέως, τελευταίου τῶν Μακεδόνων βασιλέως, κατασκάψας αὐτὴν παρέδωκεν εἰς τὴν Προυσίαν, βασιλέα τῶν Βιθυνῶν. Εἰς τὴν Κίον ἀποβάντες καὶ οἱ πρῶτοι Σταυροφόροι ἢ Σταυρομάχοι, ἐρχόμενοι ἐκ Δύσεως πρὸς βλάβην τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ ἄλλο πρόσχημα, ἀνείλκυσαν πλοῖα ἐκ τοῦ παραλίου εἰς τὴν λίμνην Ἀσκανίαν, ἵν' ἀποκλείσωσι τελείως καὶ ἐκ τῆς λίμνης τὴν Νίκαιαν, πολιορκουμένην ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς γῆς, κατεχομένην δὲ ὑπὸ τῶν Σελγουκίδων, μωαμεθάνων ἡγεμόνων. Ἡ Κίος κατοικεῖται καὶ σήμερον ὑπὸ τῶν Γραικῶν, ναυτικῶν, βιομηχάνων καὶ γεωπόνων, λεγομένη Ὀθωμανιστὶ Γκεμλὶκ, ἤτοι ναύλοχον ἢ ἐπίνειον. Οἱ δὲ Γραικοὶ διασώζουσι κοινῶς τὸ παλαιὸν τοῦ τόπου ὄνομα, λέγοντες κατὰ παραφθορὰν Κιό. Ἡ Κίος ἔχει τὴν τιμὴν, ὅτι ἐγέννησε πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν περίφημον Ἀσκληπιάδην, μεγάλον ἰατρὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς.

Ὀλίγας τινὰς ὥρας ἀπὸ τῆς Κίου πρὸς ἀνατολὰς ἄρχεται ἡ ῥηθεῖσα λίμνη Ἀσκανία, ἐκτεινομένη ὁμοίως πρὸς τὸ ἀνατολικὸν καὶ ἔχουσα παρ' αὐτῇ πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τὴν Νίκαιαν, πόλιν ἔνδοξον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν καὶ τοὺς Σταυροφορικοὺς πολέμους καὶ πρὸς τούτοις ὡς γενομένη προσωρινὴ πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν Γραικῶν, καθ' ὃν χρόνον κατεῖχον τὸ Βυζάντιον οἱ Σταυρομάχοι Φράγκοι, ἁρπάσαντες αὐτὸ δολίως ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν νομίμων αὐτοῦ κτητόρων. Ὁμώνυμοι πόλεις ἢ τόποι ἦσαν τὸ πάλαι καὶ ἄλλοι. Νίκαια ἐλέγετο καὶ φρούριόν τι τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Θεσσαλίας, πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν ὑπὸ τὴν Οἴτην τὸ ὄρος, καὶ ἐμπορεῖον τι τῶν Μασσαλιωτῶν ἐν τῇ Κελτικῇ, λεγόμενον Νῖσσα τὰ νῦν κατὰ παραφθορὰν τοῦ ὀνόματος, κτλ. Ἡ πόλις αὕτη ἀποικισθεῖσα πρότερον μὲν ὑπὸ τῶν Βοττιαίων Θρακῶν, ἔπειτα δὲ ὑπὸ τῶν Μακεδόνων καὶ λεγομένη Ἀντιγόνεια, μετωνομάσθη Νίκαια ὕστερον ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Λυσιμάχου. Ἐξ αὐτῆς ἦσαν Ἵππαρχος, ἄριστος μαθηματικὸς, Δίων Κάσσιος ὁ ἱστορικὸς, Φιλιστίων ὁ κωμικὸς, ἀποθανὼν ἐξ ὑπερβολῆς γέλωτος κατὰ Σουΐδαν, ὁ ποιητὴς Παρθένιος, ὁ γραμματικὸς Ἐπιθέρσης, ὁ φιλολόγος Ἀπολλωνίδης καὶ ἄλλοι ἔνδοξοι ἄνδρες τῶν Μακεδονικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ὁ Στράβων λέγει περὶ τῆς πόλεως ταύτης αὐτολεξεί. « Καὶ Νίκαια ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας » ἐπὶ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ· περίκειται δὲ κύκλῳ πεδίον » μέγα καὶ σφόδρα εὔδαιμον, οὐ πάνυγε ὑγιεινὸν τοῦ θέ» ρους. κτίσμα Ἀντιγόνου μὲν πρῶτον τοῦ Φιλίππου, ὃς » αὐτὴν Ἀντιγονίαν προσεῖπεν, εἶτα Λυσιμάχου, ὃς αὐ» τὴν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὠνόμασε Νίκαιαν· ἦν δ' αὕτη » θυγάτηρ Ἀντιπάτρου. Ἔστι δὲ τῆς πόλεως ἑκκαιδε» καστάδιος ὁ περίβολος ἐν τετραγώνῳ σχήματι. »

Ἡ ἱστορία τῆς πόλεως ταύτης ἦναι μεγάλη καὶ πολλή. Ἀρκεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐνταῦθα προσεκλήθη ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος κατὰ Ἀρείου, ἡ συντάξασα καὶ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, καὶ ἡ ἑβδόμη ἡ κατὰ τῶν εἰκονομάχων. Σήμερον περιέχει μόλις 300 οἰκογενείας χριστιανῶν ὀρθοδόξων, γεωπόνων καὶ τεχνιτῶν, *ἀμελημένη* πολὺ κατὰ παιδείαν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀναγκαίαν βελτίωσιν, ἁρμόζουσαν τοσοῦτον καὶ εἰς τὴν παλαιὰν καὶ ἱερὰν αὐτῆς φήμην. Ἂν οἱ κατὰ τόπους πρόκριτοι ἀμελῶσι τὸ δέον, διὰ τί δὲν φροντίζουσιν ὁπωσδήποτε κἂν οἱ ἁρμόδιοι κληρικοὶ καὶ ὁ μητροπολίτης διὰ τὴν ὠφέλειαν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀγαθὴν τοῦ ἱεροῦ κλήρου ὑπόληψιν;

I. Γ. Α.

ΧΙΟΣ ΚΑΙ ΧΙΟΙ.

Ὁ προλαβὼν τῆς Μελίσσης ἀριθμὸς περιέχει καὶ μικρὰν ἡμῶν περὶ Χίου καὶ Χίων διατριβὴν, εἰς ἣν ἀπήντησε διὰ τοῦ ἀρ. 650 ἡ Ἀμάλθεια προσφυῶς, ὡπωσοῦν καὶ εὐγενῶς, μὴ παραδεχομένη μὲν πάσας ἀκεραίως τὰ ἰδέας καὶ φράσεις τῆς εἰρημένης διατριβῆς, συνιστῶσα δὲ κατὰ τὸ δίκαιον καὶ πρὸς τὸ κοινὸν τοῦ ἔθνους συμφέρον τὰς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ὠφελιμωτέρας ἰδέας τῆς διατριβῆς πρὸς τοὺς πλουσίους τῶν Χίων, πρὸς οὓς κυρίως ἀποτείνεται ὁ λόγος ἡμῶν.

Εἴμεθα καὶ ἡμεῖς φιλόχιοι, τρέφοντες μεγάλην ὑπόληψιν καὶ ἀληθινὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἀξιόλογον τοῦτον τοῦ ἔθνους λαὸν, ὅς τις, ὡς εἴπομεν ἐκεῖ, συνέβαλε πολὺ ἐκ μακροῦ χρόνου καὶ εἰς τὴν νῦν ἀγαθὴν μόρφωσιν τῆς ἐν Σμύρνῃ, τῇ ἰδιαιτέρᾳ ἡμῶν πατρίδι, κοινότητος τῶν Γραικῶν. Χῖος ἦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ κάτοικος Σμύρνης, ὁ ἀοίδιμος Παντολέων Σεβαστόπωλος, ὅς τις παρὰ πάντας τοὺς συγχρόνους καὶ τοὺς νῦν Σμυρναίους εὐηργέτησε τὴν ἀναγκαίαν ταύτην κοινότητα, συστήσας καὶ προικίσας ἐξ ἰδίων τήν τε *Εὐαγγελικὴν Σχολὴν* καὶ τὸ *Νοσοκομεῖον*, δύω καταστήματα καλὰ, τ' ἀξιολογώτερα τῶν Σμυρναίων, τὰ ὁποῖα ὠφέλησαν καὶ ἐφήμισαν πάντοτε μεγάλως τὴν ἐνταῦθα κοινότητα τῶν Γραικῶν, τιμῶντα αἰωνίως καὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεμελιωτοῦ. Διὰ τὰ ἔργα ταῦτα ὁ μακαρίτης Σεβαστόπωλος κατετρέχθη ἀνιλεῶς ὑπὸ τοῦ Παπισμοῦ μέχρι θανάτου, καὶ δολίως συλληφθεὶς ὥς τις κακοῦργος ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ἐφυλακίσθη καὶ ἤθελεν ἴσως ἀποθάνει ἐκεῖ ἀφεύκτως, (καθὸ ἀντίπαλος τοῦ Ἰησουϊτισμοῦ, ταράττοντος, καὶ τότε τὴν Ἀνατολὴν), ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἀπαιτοῦσα τὸν ἄνδρα ἐπιμόνως, συμπρατούσης καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Οἱ Σμυρναῖοι ἔκτοτε, ὄντες καὶ πλειότεροι καὶ πλουσιώτεροι, καί τοι περιποιούμενοι καλῶς τό,τε Νοσοκομεῖον καὶ τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολὴν, δὲν ἠδυνήθησαν ἢ μᾶλλον δὲν ἐφρόντισαν νὰ συστήσωσιν ἄλλο τίποτε, εἰμὴ μόνον πρό τινων ἐτῶν τὸ Πτωχοδοχεῖον παρὰ τὸν Μέλητα, τὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Μέλητος ὄπισθεν τοῦ Πάγου, καὶ πρὸ τούτων τὴν

ἐμπορικὴν Λέσχην, μὴ ἔχουσαν εἰσέτι τὰ χρειώδη πάντα, καί τοι καλῶς συγκροτημένην. Ὀρφανοτροφεῖον δέ, τοσοῦτον ἀναγκαῖον διὰ τὴν περίθαλψιν καὶ ἀνατροφὴν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν ὀρφανῶν καὶ ἐνδεῶν παιδίων, ἐξ ὧν γέμουσι τινὲς ἀγυιαὶ τῆς Σμύρνης, ἐξ ὧν καὶ οἱ ἑτερόθρησκοι, μάλιστα δὲ οἱ Παπισταί, ληΐζονται ἀσυστόλως πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν ψυχῶν, δὲν ἐσύστησαν εἰσέτι, φροντίζοντες περὶ λαμπρῶν οἴκων, ἐνδυμάτων καὶ συμποσίων, καὶ λησμονοῦντες τὴν ἀληθινὴν δόξαν τοῦ μεγάλου ἐκείνου συμπολίτου αὐτῶν, καὶ φοβούμενοι ἴσως μέχρι σήμερον τοὺς Ἰησουΐτας καὶ τὰς φυλακὰς τῆς Γαλλίας, ἡ ὁποία, καὶ ἂν παρασύρεται ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Ἰησουιτισμοῦ, δὲν εἶναι πλέον, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀληθῶς φιλική καὶ βοηθητικὴ πρὸς αὐτόν.

Χῖος ἦτο κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους, κάτικος Σμύρνης, καὶ ὁ Στέφανος Ῥάλλας, πατὴρ τοῦ ἐν Τεργέστῃ Ἀμβροσίου Ῥάλλη, ὁ προστατεύσας ἐπιμελῶς τὴν ἐν Σμύρνῃ ἀξιόλογον σχολὴν τοῦ Κούμα καὶ Οἰκονόμου περὶ 35 ἐτῶν. Οἱ Χῖοι διέπουσι καλῶς καὶ τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Βυζαντίου τὸ παρὰ τὴν Πηγὴν, γινόμενοι καὶ αὐτοῦ καὶ παντοῦ ὠφέλιμοι καὶ ζηλωταὶ περὶ τὰ κοινά.

Ἡμεῖς δὲν ἀμφισβητοῦμεν, ἀλλὰ ἐξ ἐναντίας κηρύττομὲν μετὰ τοῦ δικαίου ἐπαίνου τὴν ἱκανότητα καὶ ἀκρίβειαν καὶ σύνεσιν τῶν Χίων κατὰ τὴν δέουσαν ἐπιμέλειαν τῶν κοινῶν πραγμάτων, σχεδὸν παντοῦ ὅπου εὑρεθῶσι. Λέγομεν μόνον, ὅτι πρὸς τιμὴν ἑαυτῶν καὶ ὠφέλειαν τοῦ ἔθνους, ἐν ᾧ συνυπάρχουσι καὶ αὐτοὶ, πρέπει νὰ ἐκτείνωσι φιλοτίμως καὶ μεγαλοφρονέστερον τὴν ἱκανότητα καὶ σύνεσιν ταύτην ἐπὶ τῆς Μεγάλης τῆς τοῦ ἔθνους κοινότητος, ἡ ὁποία ἔχει μεγίστην καὶ ποικίλην χρείαν τῆς συνδρομῆς τῶν εὐγενεστέρων καὶ πλουσιωτέρων αὐτῆς μελῶν. Δὲν ἀμφισβητοῦμεν οὐδὲ ὅτι δὲν ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ τῶν ἀπανταχοῦ Χίων ἄνδρες σοφοὶ, λόγιοι, νουνεχεῖς καὶ φιλογενεῖς, ἐπειδὴ καὶ προσωπικῶς ἐγνωρίσαμεν καὶ τιμῶμεν τινὰς τοιούτους. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὀνομάσωμεν τινὰς τῶν πλουσίων Χίων πανταχόθεν ἐπὶ κακοῦ, τὰ ὁποῖον ὅμως θέλομεν πράξει ἀκολούθως μετά τινα χρόνον, ἐὰν ἦναι χρεία. Ἐρωτῶμεν μόνον ποίαν μεγάλην, σημαντικὴν καὶ ἀξιόφημον εὐεργεσίαν πρὸς τὸ ἔθνος ἢ πρὸς τὰς κοινότητας αὐτὰν ἰδιαζόντως ἢ πρὸς τὴν Χίον αὐτὴν ἔπραξαν οἱ μεγαλόπλουτοι Χίοι τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, αὐτοὶ οἱ ἐπιδεικνύοντες εὐγενῆ τινα φιλοκαλίαν καὶ ἐθνικὴν φιλοτιμίαν καὶ ἄμιλλαν πρὸς τὰ ξένα ἔθνη; Ἂς ἦναι βέβαιος πᾶς τις, ὅτι πρῶτοι ἡμεῖς τοιαύτας πράξεις καὶ προαιρέσεις διασαλπίζομεν ἀσμένως, ἅμα πληροφορηθῶμεν τὴν ἀλήθειαν, πρὸς τιμὴν τῶν αὐτουργῶν καὶ παραδειγματικῶν κοινωφελῶν.

Ὦ ἀδελφοὶ Χῖοι καὶ ἄλλοι ἀγαθοὶ Γραικοί! τὰ ἴδια πάντα πρόσκαιρα καὶ μάταια καὶ μικρά, μόνα δὲ τὰ ἐθνικὰ καὶ ἡ ὑστεροφημία ἡ μετὰ θανάτον κρίνονται μεγάλα, ἔντιμα, αἰώνια, καὶ πρὸς ταῦτα βλέπετε ὀλίγον οἱ πάντες, ἐὰν ἀγαπᾶτε καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν πατρίδα, ὡς ἄνθρωποι νουνεχεῖς καὶ ἀληθῶς φιλότιμοι.

Ι. Γ. Α.

Ὁ ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Περὶ τῆς γλυκείας καὶ ὡραίας κόρης τῶν οὐρανῶν, ὁ λόγος ἐνταῦθα πρόκειται· ἡ ποίησις· το ἀληθὲς ἐντρυφημα τῶν εὐεσθήτων ψυχῶν, ἔρθασεν εἰς βαθμὸν ὄχι εὐκαταφρόνητον. Καὶ ἄξιον παρατηρήσεως πρὸ τοῖς ἄλλοις εἶναι, ἡ καθαριότης τῆς γλώσσης της, τὸ εὐηχον ἐκεῖνο καὶ ἁρμονικὸν τοῦ ὕφους τῆς, καὶ ἡ ποικιλια τῶν μέτρων της. Καθὼς τὸ πάλαι πολλὰς τέρψεις καὶ ἡδονὲς παρεῖχεν ἡ Ὁμήρειος ποίησις εἰς τοὺς ἀρχαίους, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ σημερινὴ τὰ ἴχνη ἐκεινης βαδίζουσα καὶ τέρπει [ἂν καὶ μικρὰ παραβαλλομένη μ' ἐκείνην] καὶ χρηστὰς εἰς τὸ μέλλον δίδει ἐλπίδας.

Πολλὰ ἔγραψαν ὁ Χριστόπουλος, ὁ Σολωμὸς, ὁ Ῥίτζος, ὁ Καλβὸς καὶ ὀλίγον ὕστερον οἱ Σούτσοι καὶ ὁ Ραγκαβῆς. Ἐκ τῶν πρώτων ἤρχισεν ν' ἀνατέλλῃ ὁ φαεινὸς τῆς ποιήσεως ἀστὴρ, ἐκ τῶν δευτέρων νὰ μορφώνεται καὶ νὰ λαμπρύνεται· μ' ὅλα ταῦτα εἰς τὰ γραφόμενάτων τί ἁρμονία ἀπανταται; τὶ ὕψος ἰδεῶν καὶ μέλος λιγυρόφθογγον; τι εὐφυΐα τῷ ὄντι ἑλληνικὴ;.....

Πλὴν τώρα ἔπαυσαν τοῦ νὰ ψάλλουν, ὡς παλαιοὶ ἀπόμαχοι στρατιῶται· ἀλλὰ μήπως δὲν ἄφησαν τόσα μεγάλα ἐνθυμήματα; μήπως ἐνίοτε δὲν μᾶς ἐπισύρουν τὴν προσοχὴν δι' ἑνὸς σπανίου ἁρμονικοῦ κελαδήματος, τὸ ὁποῖον χανόμενον ἐναλὰξ ἀφήνει μετέωρον τὴν ἀκοήν μας, ὡς ὁ πόταν παύσῃ τὸ γλυκύτατον ἐκεῖνο τῆς ἀηδόνος κελάδημα, καὶ περιμένομεν μετ' ὀλίγον πάλιν τὸν ποθεινότατον τόνον;

Ἰδοὺ παράδειγμα, τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο χαριέστατον τοῦ Ραγκαβῆ.

Πᾶσαν νέαν αὐγὴν γλυκὺ ἄνθος λωτοῦ
Εἰς τοῦ Γάγγου τὸ κύμ' ἀναθάλλει.
Εἰ. τὸν Ἥλιον στίλβουν τὰ πέταλ' αὐτοῦ,
Κ' εὐωδίας ὁ κάλυξ του χύνει παντοῦ,
Ὡς χρυσῆ μυροφόρα φιάλη.

Ἀλλ' ἐξαίφνης με κρότους ὁρμῶν φοβεροὺς
Ἐξογγοῦται τοῦ Γάγγου τὸ κῦμα,
Καὶ τοὺς κλάδους συνθλᾷ τοῦ λωτοῦ τοὺς χλοροὺς,
Καὶ τὸ ἄνθος ἁρπαστον σύρει ὁ ῥοῦς
Εἰς σκοπέλους κ' εἰς ἄγνωστον μνῆμα

Ἡ ζωή μου ἐπίσης μονήρης ἀνθεῖ
Εἰς τὸ ἄστατον κῦμα τοῦ κόσμου.
Εἰς τὸ φῶς τῶν βλεμμάτων σου ἂν θερμανθῇ
Ἂς σβεσθῇ μετὰ ταῦτα καὶ ἂς μαρανθῇ
Ὡς λωτὸς ὁ ὑγρὸς ὀφθαλμός μου.

Μήπως ὁ Ὁδοιπόρος, ὁ Περιπλανώμενος, ἡ Παραμονὴ, ὁ Μεσσίας, ὁ Ἄγνωστος κτλ. δὲν παρήγαγον ἀγλαὰς παραφυάδας, παραφυάδας ἐξιεπαίνους;... Πόθεν ἐνεπνεύσθησαν τὰ ἐωθινὰ ἄσματα τοῦ Καρατσούτσα; πόθεν τὰ Παίγνια τοῦ Ταντάλιδη; (α) τὰ ὀλίγα ποιήματα του

(α) Ὀνόμασεν Παίγνια ὁ ποιητὴς αὐτὰ κατὰ μετριοφροσύνην. Πλὴν ἀληθῶς δὲν εἶναι παίγνια, ἀλλὰ συχνάκις τίς εὑρίσκει εἰς αὐτὰ ἀδάμαντας.

μακαρίτου Σολτέλη, αἱ Στιγμαὶ τοῦ Σκυλίσσῃ, αἱ πρῶται ἐμπνεύσεις τοῦ Παρμενίδη τὰ ὀλίγα ποιήματα τοῦ νέου Ζαλακώστα ποιητοῦ ὃν ἐβλάστησεν τοῦ Παρνασσοῦ τὸ δένδρον ἐσχάτως ζηλωτὸν καὶ μελίφθογγον; κ τ.λ. κτλ.

. . . . . .

Ἐνθυμοῦνται βεβαίως οἱ ἀναγνῶσται τὸν πρὸ τεσσάρων μηνῶν συστηθέντα παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου ὁμογενοῦ, ἡμῶν Κυρίου Ῥάλλη *Ποιητικὸν ἀγῶνα*· ὁ Κ. Ῥάλλης προσκαλῶν τοὺς Ἕλληνας ποιητὰς εἰς ἀγωνισμὸν, ὑπεσχέτο καὶ χιλίας δραχμὰς εἰς τὸν ἀριστεύσαντα εἰς ἐκεῖνον δηλαδὴ ὅστις γράψει τὸ τελειότερον ποίημα, ἐκ 500 στιχων. Ἕως εἰς τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου ἡμέραν καθ' ἣν ἔληγεν ἡ προθεσμία, εἶχον ῥιφθῆ εἰς τὴν κάλπην 10 ποιήματα ἐσχάτως μανθάνομεν ὅτι, τελειοθέντος τοῦ ἀγῶνος ἀριστεύσας ἦτον ὁ νέος ποιητὴς Γ. Χ. Ζαλακώστας στεφθεὶς ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ὁμηγύρεως, ὡς ἄλλος νικητὴς τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, λαβὼν το δῶρον τῶν 100 δραχμῶν.

Τὸ θριαμβεῦσαν ποίημα ἐπεγράφετο *Μεσολόγγιον*. Ἐκριθη δὲ ἐπίσης βραβεῖον ἄξιον καὶ τὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Κ. Κομανούδη· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶχεν ὑπόθεσιν ἡρωϊκὴν, καὶ τὸ δεύτερον ἦτο πολὺ ἐκτεταμένον καὶ γραμμένον εἰς δημώδη γλῶσσαν, καὶ ὁ δωρητὴς εἶχε διωρίσει νὰ μὴ διαιρεθῇ τὸ δῶρον ὅταν εὑρίσκοντο δύω ἰσάξια συναγωνισθέντα ποίηματα, δι' αὐτὰς τὰς αἰτίας ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε νὰ στεφανώσῃ τὸ τοῦ Ζαλακώστα.

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἄλλα ποιήματα τοῦ Κ. Ζαλακώστα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαντῶμεν γλυκύτητα, καὶ τρυφερότητα στίχων. Πρὸ ὀλίγου ἐδημοσίευσεν Ἡ Πανδῶρα ἐν γλαφυρὸν δημοτικὸν ποίημα ἐπιγραφόμενον τοῦ *Γερομούρ του ἡ κόρη*, καὶ τὸ ὁποῖον νομίζουσα διὰ παλαιὸν, ἐθαύμαζεν τὴν καθαριότητα τῆς γλώσσης του λέγουσα ὅτι ὁ ποιητὴς ἦτον ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ὑποσχομένη ἀλλοτε καὶ ἐξακριβώσῃ τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο γεγραμμένον. Ἀλλ' ἠπατήθη τὸ ποίημα ἦτο πάλιν τοῦ Ζαλακώστα ὅστις ἐκρίθη ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος διὰν' ἀκούσῃ τρόπον τινὰ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰς επικρίσεις τῶν ἄλλων. Μᾶς φαίνεται περιττὸν νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν, διότι καὶ ἡ *Ἐφημερ. τῆς Σμύρνης* εἰς ἀριθμὸν 104 τὸ ἐδημοσίευσεν, ἄλλως τε καὶ ἡμεῖς ἠθέλαμεν τὸ μεταφέρει εἰς τὴν *Μέλισσαν* ὡς πολλοῦ λόγου ἄξιον.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΡΕΒΑΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Συνεγράφη πέρυσιν καὶ ἐξεδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, φυλλάδιόν τι ἀξιοπαρατήρητον περὶ τῆς μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων καὶ τῶν Ἀρμενίων ὑπαρχούσης ἐκκλησιαστικῆς μικρᾶς ἀσυμφωνίας ὑπὸ εὐσεβοῦς τινος ἀνωνύμου, ἐκθέτοντος τὴν ὑπόθεσιν ἐν συντομίᾳ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ ὅσον ἐνδέχεται ἀκεραίως, σαφῶς καὶ ἁπαθῶς, ἐκφράζοντος ἐν τέλει καὶ διάθεσιν φιλικὴν πρὸς τὸ ἔθνος τῶν Ἀρμενίων, μεθ' οὗ ἔχομεν ἐκπαλαι συγγενικὴν καὶ ἀδελφικὴν σχέσιν.

Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἴδομεν καὶ ἄλλοτε σποράδην εἰς διαφόρους συγγραφὰς, καὶ τέλος ἐν συνόψει ἔντινι Γαλλικῷ πονήματι περὶ Ἀρμενίας, Ἀλλὰ, πληροφοροῦμεν τοὺς ἡμετέρους καὶ αὐτοὺς τοὺς φίλους Ἀρμενίους, ἡ ἔκθεσις τῆς διαφορᾶς τῶν δύω ἐκκλησιῶν, Γραικικῆς καὶ Ἀρμενικῆς, μᾶς φαίνεται πληρεστέρα καὶ σαφεστέρα καὶ πολὺ πειστικωτέρα ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος φυλλαδίῳ, παρὰ ἐν ταῖς ἄλλαις συγγραφαῖς, διότι ὁ συγγραφεὺς εἶναι Ἕλλην κληρικὸς, γινώσκων καὶ τοὺς λόγους καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς διαφορᾶς. Διὰ τοῦτο συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ φυλλαδίου εἰς ἀμφότερα τὰ γένη, Γραικοὺς καὶ Ἀρμενίους.

Ἀλλὰ καὶ τὸ φυλλάδιον τοῦτο, ὡς καὶ αἱ ξενικαὶ συγγραφαὶ ἀποσιωποῦσιν, ἴσως οἱ μὲν Λατῖνοι ἐν γνώσει, οἱ δὲ Ὀρθόδοξοι ἐν ἀγνοίᾳ, πρᾶγμα τι οὐσιωδέστατον εἰς τὴν λύσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὅτι δηλαδὴ τὸ ἔθνος τῶν Ἀρμενίων ὁλόκληρον, (ἐκτὸς μόνων τῶν παπιζόντων καὶ λουθηρανιζόντων, ἐννοεῖται), δέχεται καὶ σέβεται τὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ γενομένην ἐν Ῥουμκαλὲ τῆς Κιλικίας μεγίστην τοῦ Ἀρμενικοῦ κλήρου σύνοδον πρὸς ἕνωσιν τῶν δύω ἐκκλησιῶν περὶ τὰ τέλη τῆς δεκάτης δευτέρας ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου ταύτης οἱ Ἀρμένιοι τιμῶσιν ὡς ἀληθῶς Ὀρθόδοξον τὴν Γραικικὴν Ἐκκλησία, παραδεχόμενοι τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον, τὴν καταδικάσασαν ὡς αἱρετικοὺς τὸν Εὐτυχῆ καὶ τὸν Διόσκορον τοὺς μονοφυσίτας καὶ παραπονούμενοι ὁπωσοῦν εὐλόγως, διατὶ οἱ Ὀρθόδοξοι δὲν θεωροῦσιν αὐτοὺς ὁμοδόξους οὐδὲ μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἕνωσιν.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία, ὅπως ὑπάρχει σήμερον, διατηρεῖ τινὰς διαφορὰς πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον μὴ δογματικὰς, ἀλλὰ ἡ ἐχούσας σχέσιν τινα πρὸς τὸ δογματικὸν, ἢ τυπικὰς ἁπλῶς καὶ ἀδιαφόρους· Ὁ δὲ λόγος, ὅτι γενομένης τῆς ἑνώσεως τῶν δύω ἐκκλησιῶν, δὲν ἐπηκολούθησεν ἡ δέουσα φροντὶς, διὰ τὸν παρεμπεσόντα θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν περισπασμοὺς τῆς αὐτοκρατορίας, περὶ παύσεως πασῶν τῶν ἐπουσιωδῶν διαφορῶν πρὸς ἐξομοίωσιν τελείαν τῶν δύω ἐκκλησιῶν, ὅπως ἦσαν ἀρχαιότερον μέχρι τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, τῆς πρώτης τοῦ σκανδάλου ἀφορμῆς.

Περὶ τοῦ οὐσιώδους τούτου ἀντικειμένου θέλομεν ἐρευνήσει τὰ δέοντα ἔτι πλέον, φρονοῦντες ἀναγκαίαν καὶ εὔλογον τὴν ὁμοδοξίαν καὶ σταθερὰν φιλίαν τῶν δύω γενῶν, καθ' ὃν χρόνον μάλιστα ἐνοχλοῦνται ἀμφότερα ὑπὸ τῶν ἑτεροδόξων καὶ φιλαρπάγων. Ἐντοσούτῳ δὲ καθ' ὅσον γινώσκομεν καὶ νοοῦμεν σήμερον τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, οἱ Ἀρμένιοι ὀρθοδοξοῦντες, καθὸ παραδεχόμενοι ὅσας οἰκουμενικὰς συνόδους δεχόμεθα καὶ ἡμεῖς, θέλουσιν ἀποβάλει ἀ-

ναμφιβόλως αὐθόρμητοι τὰς μικρὰς ἐκείνας καὶ ἐπουσιώδεις διαφορας, ὅσας διασώζουσιν ἄχρι νῦν κατὰ συνήθειαν τοῦ πεσόντος σχίσματος καὶ ἀντίφασιν πρὸς τὰς κυρίας πράξεις τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ἐὰν μόνον ἡμεῖς δεχώμεθα καὶ περιποιώμεθα αὐτοὺς ὡς ὁμοδόξους κατὰ πᾶσαν περίστασιν, μὲ ἐπιμένοντες ἐπὶ ματαίῳ εἰς τὰ μικρὰ καὶ τὰ περιττὰ, τὰ ὁποῖα φιλικὴ σχέσις τῶν δύω ἐκκλησιῶν μόνη ἀρκεῖ νὰ παύσῃ διὰ χρόνου ἢ κἂν νὰ μετριάσῃ καὶ τροπολογήσῃ ἐπὶ τὸ ὀρθοδοξότερον.

Σημειωτέον, ὅτι διαφοραὶ μικραὶ καὶ ἐπουσιώδεις ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ ἡμῶν καὶ ἄλλων Ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Παπισταὶ, θηρεύοντες παντοῦ κατάκτησιν καὶ ἀποπλάνησιν διὰ τῆς παρεξηγήσεως καὶ διαιρέσεως, κηρύττουσιν ἐνίοτε ἐπιτετηδευμένως, ὅτι αἱ Ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι δὲν εἶναι ἐνωμέναι καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀποτελοῦσι μίαν καθολικὴν, ὡς ἡ Παπικὴ κατ' αὐτούς. Ἐννοεῖται, ὅτι γενομένης τῆς ἑνώσεως, (ἡ ὁποία καθ' ἡμᾶς εἶναι πρᾶγμα γενόμενον πλέον παρὰ γενησόμενον), ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία, ἔχουσα ἰδίαν γλῶσσαν καὶ χωριστὴν πατρίδα, θέλει ἔχει ἀναγκαίως καὶ χωριστὸν Πατριάρχην, ἀναγνωρίζουσα τὸν τοῦ Β.ζαντίου Οἰκουμενικὸν, ὡς καὶ ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ὀρθόδοξος μερὶς τῆς Αὐστρίας κτλ. διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ κανονικὴν ἑνότητα, οὖσα καὶ αὐτὴ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν γλῶσσαν Αὐτοκέφαλος.

Νομίζομεν, ὅτι κατὰ τὰς βάσεις περίπου ταύτας ἁρμόζει νὰ κανονίζῃ τοῦ λοιποῦ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία τὰς θρησκευτικὰς σχέσεις τῶν δύω συνοίκων, ὁμόρων, συγγενικῶν καὶ φιλικῶν γενῶν, συμπλησιάζουσα καὶ συνδέουσα ὁσημέραι τὰς δύω ἐκκλησίας ὅσον ἐνδέχεται κανονικῶς διὰ τῆς τακτικῆς καὶ ἀδελφικῆς τοῦ ἀνωτέρου κλήρου συνεννοήσεως ἀμφοτέρωθεν καὶ τῆς καθημερινῆς ἐλαττώσεως τῶν διαφορῶν. Προσθέττομεν, δὲ, ὅτι κατὰ τὰς προσημειωθείσας παρατηρήσεις δὲν νομίζομεν, ὅτι σφάλλει ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας ὁ Ὀρθόδοξος χριστιανὸς, ἐὰν συνεκκλησιάζῃται μετὰ τῶν Ἀρμενίων, κοινωνῶν μόνον καὶ νηστεύων, καὶ λέγων τὸ τρισάγιον καὶ σταυροκοπούμενος κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἐκκλησίας, ἐπειδὴ κατὰ τὰ οὐσιώδη πάντα ὁμοδοξοῦσι μεθ' ἡμῶν οἱ ἀδελφοὶ Ἀρμένιοι, ὡς προείπομεν.

Ι. Γ. Δ.

Πρὸ ὀλίγου συνεγράφη Γαλλιστὶ καὶ ἐξεδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τύποις Λαζαρίδου ἀπάντησις ἀξιόλογος τινὸς ἀνωνύμου ὁμογενοῦς ἡμῶν πρός τι πόνημα Βορέου τινὸς Γάλλου, φίλου καὶ ἀπεσταλμένου τῶν ἰησουημάχων Ἰησουϊτῶν περὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ὁ Βορέας οὗτος, ὅς τις, ἐὰν δὲν λανθανώμεθα, διατρίβει ἐν Σταυροδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, (ζητῶν ἴσως νέαν βορὰν, ἀφοῦ κατέφτγε μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ Φραγκισκάνων τὴν πᾶσαν περὶ Ἁγίου Τάφου ἱερὰν ἀλήθειαν καὶ συνείδησιν καὶ αἰδῶ), συνέγραψε τὸ γελοῖον αὐτοῦ ἔργον καθ' ἃς πληροφορίας ἔλαβεν, ὁ κουφοπόνηρος, παρὰ τῶν πανούργων Φραγκισκάνων τῆς Παλαιστίνης, διαστρέφων πᾶν ἀληθὲς, καὶ δίκαιον καὶ ἱερὸν, ἐξυβρίζων δὲ καὶ ἀπειλῶν τοὺς Γραικοὺς καὶ τοὺς Ὀθωμανοὺς, ὁ μάταιος, ἵνα ἐπιτύχῃ, τί; Τὴν ἁρπαγὴν τοῦ Ἁγίου Τάφου ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν νομίμων κτητόρων συμπράξει τῆς Γαλλίας, τὴν ὁποίαν ἐξηπάτησε παχυλῶς διὰ σοφισμάτων καὶ ψευδολογιῶν. Κατ' εὐτυχίαν οὔτε ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀδηφάγου τῆς Ῥώμης Ἐπισκόπου, οὔτε ἡ σοφὴ καὶ εὐγενὴς Γαλλία ἔχει τὸν νοῦν τοῦ Βορέου το του, ὥστε νὰ σέβεται πολὺ τὴν λέραν τῶν Φραγκισκάνων.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγραμμα τοῦ ὁμογενοῦς, μεταφρασθὲν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τυπόνεται ἤδη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Λαζαρίδου πρὸς γνῶσιν κοινὴν τῶν ἡμετέρων. Ὁσονοῦπω ἐκδίδεται ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἄλλη πληρεστέρα συγγραφὴ περὶ τοῦ ἀντικειμένου ὑπό τινος σοφοῦ ὁμογενοῦς κληρικοῦ. Ἐν καιρῷ δὲ τῷ δέοντι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς δύω ταύτας συγγραφὰς καὶ εἴτοι ἄλλο, θέλομεν ἐκθέσει καὶ ἡμεῖς τὸ οὐσιωδέστερον τῆς ὑποθέσεως ἐν συνόψει πρὸς πληροφορίαν πρόχειρον τῶν ἡμετέρων, συνιστῶντες ἐν τούτοις προς πάντας τοὺς ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς τὴν δέουσαν μελέτην πάσης περὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου συγγραφῆς οἱασδήποτε διὰ τὴν νόμιμον καὶ ἐπιμελῆ ὑπεράσπισιν αὐτῆς τῆς παλαιᾶς καὶ ἱεροτάτης τοῦ ἔθνους κτήσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιβουλεύονται οἱ ἑτερόδοξοι διὰ τὸν ὁμολογούμενον σκοπὸν ἄλλον μεγάλων ἐπιβουλῶν καὶ σκανδάλων καὶ ταραχῶν.

Σημειωτέον ἐντούτοις, ὅτι πολλοὶ παπισταὶ, ἀκολουθοῦντες τὸν ἀληθομάγον Βορέαν, κατέκλυσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην ἀπὸ διάφορα φυλλάδια ψευδουργικὰ περὶ τῆς γνωστῆς ὑποθέσεως τοῦ Ἁγίου Τάφου, φρονοῦντες, οἱ χριστιανικώτατοι ἄνθρωποι, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ψεύδωνται πλαστογραφοῦντες, ὥστε ν' ἁρπάζωσι τὰ ξένα ἐπειδὴ ὑπάρχει κατ' αὐτοὺς καὶ fraus pia, εὐσεβὴς δόλος. Ὡς ἀντιτείχισμα πρὸς τὰ φυλλάδια ταῦτα ἃς προνοήσωσιν οἱ ἁρμόδιοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ὥστε νὰ διαδοθῶσιν ὅπου δεῖ αἱ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου συγγραφαὶ τῶν Ὀρθοδόξων οὐ μόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Σμύρνῃ ἀλλὰ καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Ἰόπτῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Δαμασκῷ, καὶ ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις, καὶ ὅπου ἄλλαχοῦ.

Εἶναι ἔργον καὶ τοῦ νῦν Ἱεροσολύμης πεπαιδευμένου ἱεροκήρυκος καὶ διδασκάλου νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἁγίας πόλεως καὶ ἰδίως τοῦ Ἁγίου Τάφου ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Γένους.

Ι Γ. Δ.

Un tour dans l'Asie Mincute, par E. Mussabini. Imirne, 1850. Idprimerie Damianu. Περίβασις ἐν τῇ Μικρασίᾳ, ὑπὸ Ε. Μυσαβίνου. Ἐν Σμύρνῃ 1850. Τυπογραφία Δαμιανοῦ.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ περιέργου τούτου φυλλαδίου εἶναι Σμυρναῖος τοῦ Λατινικοῦ δόγματος, ἀξιέπαινος καὶ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν καὶ διὰ τὸ ὕφος τῆς συγγραφῆς, ἡ ὁποία ὅμως ὤφειλε νὰ ἦναι μακροτέρα καὶ ὀπωσοῦν πληρεστερο, ἔτι δὲ, εἰ δυνατὸν, εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου, ἐπειδὴ, καὶ ἂν ἔχῃ ἄλλο δόγμα, ὁ συγγραφεὺς εἶναι βέβαια Γραικὸς καὶ ὄχι Γάλλος, ἢ ἄλλως παρακινοῦμεν τὸν νέον περιοδευτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τόπου μεγάλου, ἀξιολόγου, καὶ ἐνδόξου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς τοιαύτας συγγραφὰς, ἐνασχολούμενος ἔτι πλέον εἰς τὴν περὶ αὐτῶν ἀναγκαίαν ὕλην.

Ἡ προκειμένη συγγραφὴ μᾶς χορηγεῖ νέας τινας ἀναγκαίας πληροφορίας περὶ διαφόρων μερῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, περιέχουσα ὅμως καὶ ἐλλείψεις ἢ ἀνακριβείας τινας. Λέγει, φέρ' εἰπεῖν, Τανταλὴν τὴν ἐπὶ τοῦ Σιπύλου λίμνην Σάλην παρὰ τὴν παλαιὰν πόλιν Τανταλίδα, Κοτύλαιον τὸ Κοτύαιον, τὴν πατρίδα τοῦ Αἰσώπου, Ἀζανίαν τοὺς Αἰζανοὺς πόλιν Φρυγίας, Τμῶλον καὶ τὸ παρὰ τὴν Σμύρνην ὄρος Μαστονουσίαν, Μάγνητα τὸν Παυσανίαν καὶ ὄχι Καισαρέα καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀνοφέρων δὲ τὰ νῦν ὀνόματα τῶν πόλεων ἢ χωρίων Βουρνόβα, Ἄδαλα, Κιρκαγὰτς, Βαλουκεσὲρ, καὶ ἄλλα διάφορα, παραλείπει τὴν σημείωσιν τῶν ἀντιστοίχων παλαιῶν Σιλλυοῦ, Ἀτταλείας, Ἀπολλωνίδος, Καισαρείας τῆς Μυσίας κτλ. Σημειόνει ὡς Τουρκικὸν, ἤτοι κατοικούμενον ὑπὸ μόνων Ὀθωμανῶν τὸ μεταξὺ Σμύρνης καὶ Μαγνησίας χωρίον Ἰακάκιον, τὸ ὁποῖον κατοικεῖται σχεδὸν ἐξ ἡμισείας ὑπὸ τῶν Γραικῶν. Τὸ δὲ περίεργον, λέγει Καθολικοὺς τοὺς ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Οὐάλεντος Καισαρεῖς χριστιανοὺς, ὄντας ὀρθοδόξους, συγχρόνους τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὅς τις πρῶτος κατεδίκασε τὴν ἀρχομένην τὸν ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης ὀφρύν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως τὸ βιβλιάριτν εἶναι ἀξιανάγνωστον.

Ι. Γ. Δ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

— ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΟΣ. Διαρκούσης τῆς ἐν Τραφαλγὰρ φονικωτάτης ναυμαχίας, ἡ αἴθουσα τῆς ναυαρχίδος τοῦ ἐνδόξου Νέλσωνος εἶχε μεταβληθῆ εἰς χειρουργικὸν νοσοκομεῖον. Ὁ ἀρχιχειροῦργος καὶ δύω βοηθοὶ ἀνακομβωμένοι, μόλις ἐπρόφθαναν νὰ δένουν καὶ νὰ κόπτουν. Ὑπηρέτης Ἰρλανδὸς εἶχε τὸ διπλοῦν καθῆκον νὰ φέρῃ κάτω τοὺς πληγωθέντας, καὶ νὰ φέρῃ ἐπάνω καὶ ῥίπτῃ εἰς τὴν θάλασσαν τοὺς ἀποθανόντας διαρκούσης τῆς χειρουργικῆς ἐργασίας. — Λάβε αὐτὸν· ἀπέθανεν. — Ὁ Ἰλανδὸς τὸν ἐφορτώθη εἰ τους ὤμους του. Ἦτο λάθος· ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχεν ἀποθάνει, καὶ νοήσας τὸν σκοπὸν τοῦ Ἰρλανδοῦ, ἐρώνσζε νὰ μὴ τὸν ῥίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Ἰρλανδὸς τὸν δρόμον του. Τὸν ἀπαντᾷ ἄλλος. — Ποῦ τὸν πηγαίνῃς αὐτόν; δὲν βλέπεις ὅτι εἶναι ζωντανός; — Ποῖον νὰ πιστεύσω; αὐτὸν ὅστις λέγει ὅτι εἶναι ζωντανός; ἢ τὸν Ἰατρὸν ὅστις λέγει ὅτι ἀπέθανε;

Σφαῖρα ἐχθρικὴ ἀφῄρεσεν ἄλλου τινὸς τὸ σκέλος. Προσκαλεῖ ὁ ἴδιος τὸν Ἰρλανδὸν νὰ τὸν φέρῃ κάτω. Ὁ Ἰρλανδὸς τὸν ἐφορτώθη. Καθ' ὁδὸν σφαῖρα ἄλλη ἀφαιρεῖ τοῦ πληγωθέντος τὴν κεφαλήν. Ὁ Ἰρλανδὸς δὲν ἐννόησεν· ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του. — Ποῦ τὸν πηγαίνεις αὐτὸν δὲν βλέπεις ὅτι εἶναι χωρὶς κεφαλὴν; — ὁ Ἰρλανδὸς στρέφει τὴν ἐδικήν του καὶ μένει ἐκστατικός. — ὦ τὸν ψεύστην! πάντοτε τοιοῦτος! δὲν μὲ εἶπεν ὅτι δὲν ἔχει κεφαλήν· μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν ἔχει σκέλος!

— ΔΟΚΤΩΡ ΣΟΥΪΦΤ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣ. Ὁ περίφημος δόκτωρ Σουΐφτ ἠγάπα πολὺ τὰ ὀστρεῖδια, εἷς τῶν φίλων του τοῦ ἔστειλεν ὀλίγα μίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ ὁ ὑπηρέτης ὅστις καὶ ἄλλοτε τοῦ εἶχε φέρει χωρὶς νὰ λάβῃ κάμμίαν ἀμοιβὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐμβῆκεν ἀποτόμως εἰς τὸ δωμάτιον, ἀπέθεσε τὸ καλάθιον κατὰ γῆς, καὶ εἶπε δυνατὰ — Ὁ Κύριός μου σοῦ στέλνει αὐτὰ τὰ ὀστρεῖδια. Καὶ, ταῦτα εἰπών, ἔστρεψε τὰ νῶτα. — Αἴ, Αἴ, τοῦ φωνάζει ὁ Σουΐφτ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκτελεῖς τὰς παραγγελίας τοῦ κυρίου σου; Πῶς νὰ τὰς ἐκτελέσω; — Ἐγὼ νὰ σὲ μάθω. Κάθου εἰς τὸ θρονίον μου ἃς ἀλλάξωμεν πρόσωπα. Ὁ ὑπηρέτης ἐκάθησε, καὶ ὁ Σουΐφτ λαβὼν τὸ καλάθιον καὶ ἐξελθών, εἰσῆλθε πάλιν μὲ πρόσωπον πλῆρες σεβασμοῦ, ἐπλησίασεν, ἐπροσκύνησεν ἐδαφιαίως καὶ εἶπε· — Κύριε Δόκτωρ, προσκυνήματα πολλὰ ἀπὸ τὸν κύριόν μου· ἐρωτᾷ περὶ τῆς ὑγείας σας, καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ δεχθῆτε τὸ μικρὸν τοῦτο δῶρον. — Εὐχαριστῶ, παιδίμου, ἀπεκρίθη ὁ ὑπηρέτης· προσκυνήματα. Λάβε καὶ σὺ, φίλεμου, μισὴν κορώναν τὸν κόπον σου. — Ὁ Δόκτωρ ἔμεινε ξηρὸς, ἔπειτα ἐγέλασε, καὶ τοῦ ἔδωκε μίαν κορῶναν (5 σχελλίνια.)

(ἐκ τῆς Εὐτέρπης.)

ΒΑΣΚΑΝΙΑ ΟΦΕΩΣ. *Ἐσγάτως, εἰς πλατεῖάν τινα τῆς Ἀλγερίας, πλῆθος πολὺ συνεθλίβετο περί τινα τῶν βασκαινόντων τοὺς ὄφεις, ὅστις ἀνασύρας ἀπὸ τὸν σάκκον του πολλοὺς τοιούτους, καὶ καθήσας κατὰ γῆς ἔπαιζε μετ' αὐτῶν ἀπαγγέλλων προσευχὰς τὰς ὁποίας ἤκουον μὲ φόβον δεισιδαιμονίας οἱ περιεστῶτες· διότι οἱ βασκαίνοντες τοὺς ὄφεις θεωροῦνται ὡς μάγοι Μεταξὺ τῶν ἑρπετῶν τούτων ὑπῆρχον καὶ μικρὰ, καὶ μεγάλα, καὶ μακρὰ, καὶ βραχέα, ἄλλα μὲν*

κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀδλαβῆ, ἀλλὰ δὲ ἐπικίνδυνα. Ὁ θαυματοποιὸς λαμβάνων ἀλληλοδιαδόχως εἰς χεῖρας αὐτὰ, ποτὲ μὲν τὰ ἐτύλισσε περὶ τὸν λαιμὸν καὶ τοὺς βραχίονας, ποτὲ δὲ τὰ διέτασσε νὰ δαγκάνωσι τὰ χείλη, τὴν γλῶσσαν, ἢ καὶ τὰ βλέφαρά του. Μετὰ πᾶσαν δὲ τοιαύτην δοκιμὴν, τὸ πλῆθος, ἐκστατικὸν καὶ ἐπευφημοῦν, μετεβίβαζεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὀρεούγου μέρος τῶν περιεχομένων εἰς τὸ βαλάντιόν του.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ προσοχὴ ὅλων εἶχε προσηλωθῆ εἴς τινα τερατουργίαν περιεργοτέραν τῶν ἄλλων, εἰς τῶν μεγαλητέρων ὄφεων, ἀναπαυόμενος ἕως τότε, διῆλθε πλησίον τῶν γυμνῶν ποδῶν τῶν γυνόντων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ διευθύνθη ἔρπων πρὸς τὴν ὁδόν. Ἀπαντήσας δὲ κυνάριον ὥρμησε πρὸς τὴν κοιλίαν του, καὶ συσπειρασθεὶς περὶ τὸ σῶμά του, ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν ἀπέναντι τῶν ὠτίων τοῦ κυναρίου, τὸ ὁποῖον, στρεφόμενον ταχέως περὶ ἑαυτὸ, ἐβάυζε ζητῶν βοήθειαν· ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ τὸ συνδράμῃ. Ὁ θαυματοποιὸς ὅμως, μαθὼν τὸ συμβὰν, ἔτρεξε πρὸς τὸν κίνδυνον, καὶ χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ διόλου τὸ ἑρπετὸν, ἐπρόφερε λέξεις, τινὰς, αἵτινες μόναι ἤρκεσαν νὰ τὸ πείσωσι νὰ ἐκτυλιχθῇ ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Μετὰ ταῦτα ἐξαπλωθὲν κατὰ γῆς συνελίφθη ἀπὸ τὸν κύριόν του ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀντιστάσεως.

Περὶ τῶν βασκαινόντων τοὺς ὄφεις καὶ τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν μαγείας, ἔγραψε πρὸ πολλοῦ ἡ Πανδώρα ἐν τῷ ΙΓ'. φυλλαδίῳ αὐτῆς.

ΕΥΡΕΣΙΣ ΑΡΧΑΙΟΥ ΣΥΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. Ὁ Ὠριγένης, ὁ ἀκάματος ἐκεῖνος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς τῆς γ'. ἑκατονταετηρίδος, εἶχε γράψει, ὡς λέγεται, ἑξακισχίλια συγγράμματα, ἐμπεριλαμβανομένων τῶν διδοχῶν καὶ τῶν ἐπιστολῶν του, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ἀπωλέσθησαν. Ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, διατρουμένου βιβλία δέκα, πραγματευομένου δὲ περὶ τῶν αἱρέσεων, καὶ θέλοντες ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ χριστιανοὶ αἱρεσιάρχαι ἠρύσθησαν τὰ δόγματά των ἐκ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων. ἓν μόνον βιβλίον, τὸ πρῶτον, ἐσώζετο, καὶ ἦτον γνωστὸν ὑπὸ τὸν τίτλον; Τὰ φιλοσοφούμενα. Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν χειρογράφων ὅσα ἐν 1842 μετεκόμισαν ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀλλαχόθεν ὁ ἡμέτερος ὁμογενὴς Κ. Μινᾶς Μινωΐδης, εὑρέθησαν καὶ τοῦ συγγράμματος τούτου τὰ ἑπτὰ τελευταῖα βιβλία, περιεργοτάτας περιέχοντα εἰδήσεις περὶ τῶν ἀρχαίων ἠθῶν καὶ φιλοσοφημάτων, καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Μιλλερ, βιβλιοθηκαρίου τῆς ἐθν. συνελεύσεως.

Μεταξὺ τῶν ἀνεκδότων χειρογράφων τούτων, δι' ὧν ὁ Κ. Μινᾶς ἐπλούτισε τὴν Γλλίαν, ὑπάρχει ἓν πολυτιμώτατον τοῦ Φιλοστράτου « περὶ Γυμναστικῆς », ἄλλο τοῦ Γαλανοῦ « περὶ Ὀστεολογίας », καὶ ἄλλα διάφορα οὐχὶ ὀλιγωτέρου λόγου ἄξια.

ΚΟΦΑΚΕΡΟΙ. Ἐντὸς τῆς ἁμάξης δι' ἧς ποτε μετέβαινον ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν παραλίων τῆς Γαλλίας εἰς Παρισίους, ἦταν καὶ τρεῖς Κουάκεροι, κομβωμένοι μέχρι πώγωνος, καὶ σιωπηλοί. Καταβάντες εἰς μικρὸν χωρίον διὰ νὰ προγευθῶμεν, ἐζητήσαμεν, ἐγὼ μὲν ἐψητὸν, αὐτοὶ δὲ τέϊον. Ἀλλ' ἡ ξενοδόχος, ὡς γυνὴ δόκιμος, ἔφερεν εἰς ἐμὲ μὲν ἐψητὸν καὶ τέϊον, εἰς ἐκείνους δὲ τέϊον καὶ ἐψητόν. Τὸ εὑρὲς τοῦτο στρατήγημα ἐχρησιμεύσεν εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ τὸ εἰσοδήματά της. Εἰς μάτην εἴπομεν εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ ὄρεξίς μας ἀπέκρουε τὸ ἐπίμετρον τοῦτο· αὐτὰ δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑπακούσῃ. Ἀπορῶν τί νὰ πράξω, ἔστρεψα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τοὺς κομβωμένους συμπότας μου, ἔχω ἀπόφασιν νὰ μιμηθῶ τὴν φρόνησίν των κατὰ τὴν δυσχερῆ ἐκείνη περίστασιν· καὶ αὐτοὶ μὲν ἔπιον τὸ τέϊόν των, ἐγὼ δὲ κατεβρόχθησα τὸ ἐψητόν μου. Μετὰ ταῦτα ἐπρόσφερον εἰς τὴν ξενοδόχον μόνην τὴν τιμὴν τοῦ τείου, των, ἐπλήρωσα δὲ καὶ ἐγὼ, κατὰ τὸ ἀξιομίμητον αὐτῶν παράδειγμα, μόνην τὴν τιμὴν τοῦ ἐψητοῦ μου. Ἡ ξενοδόχος ἐρώναξε, ἐσύριξε, ἀπέβαλε τὰ χρήματά μας, ἐπιμένουσα νὰ πληρωθῇ καὶ τὸ ἐπίμετρον. — Ἀδελφὴ, εἶπεν ὁ σκυθρωπότερος καὶ ἰσχνότερος ἐν ταυτῷ τῶν ἄλλων, θέλεις τὰ χρήματά σου;

— Ὄχι, ἀνέκραξεν ἡ ξενοδόχος, δὲν τὰ θέλω.

Ὁ καλός σου Κουάκερος τὰ ἐπανέφερεν ἀμέσως εἰς τὸ βαλάντιόν του, ἐκόμβωσε τὸ τελευταῖον κομβίον τοῦ ἐπενδύτου του, ἐσηκώθη, καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς δύω συντρόφους του ἅτινες, μιμηθέντες τὸ παράδειγμά του, ἐτοποθέτησαν τὰ *φράγκα* των εἰς τὴν πρώτην θέσιν των, ἐξῆλθε τοῦ ξενοδοχείου. Δὲν ἦτο ἄρα ἀξιομίμητον καὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο; Ἐκόμβωσα λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸν ἐπενδύτην μου, ἔβαλον εἰς τὸ θυλάκιόν μου τὰ χρήματά μου καὶ ἠκολούθησα καταπόδας τοὺς συνοδοιπόρους μου. Ἡ ξενοδόχος μας ἐξεκόφε μὲ τὰς φωνάς της· ἀλλ' οὐδεὶς τῶν Κουακέρων μου ἔστρεψε τὸ πρόσωπον, οὐδεὶς συνέστειλε τὰς ὀρεῦς του. Ἀνέβημεν εἰς τὴν ἅμαξαν, καὶ σιωπὴ βαθυτάτη ἐπεκράτησεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Ἐπὶ τέλους ὁ πρεσβύτερος ἀνοίξας τὸ στόμα ἠρώτησεν· — ἀδελφοὶ, ποία εἶναι ἡ σημερινὴ τιμὴ τοῦ λουλακίου εἰς Λονδῖνον;

Ν. Δ.

(ἐκ τῆς Πανδώρας.)

Τὸ πολυθρύλλητον κατὰ τῶν Παπικῶν ἀξιώσεων νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἔγκρισιν τῶν Ἀγγλικῶν Βουλῶν, εἶναι τὸ ἑξῆς.

« Ἐπειδὴ διάφοροι ὑπήκοοι τῆς Βασιλίσσης Ρωμαιοκαθολικοὶ ἀν λαβον τίτλους ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων ὑποθετικῶν ἐπαρχιῶν, θρόνων καὶ διοικήσεων τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, προφάσει ἀδείας τινὸς δοθεν εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τούτῳ δεδομένης διά τινος ἀποστολικοῦ θεσπίσματος, ψηφίσματος ἢ γράμματος τοῦ θρόνου τῆς Ρώμης μηνολογουμένου ἐκ Ρώμης τὴν 29 Σεπτεμβρίου. 1851.

« Ἐπειδὴ διὰ τοῦ νόμου τοῦ δεκάτου ἔτους τῆς Βασιλείας Γεωργίου Δ', κεφαλαίον ἑβδόμου, μετὰ τὴν ἐπίσημον διακήρυξιν ὅτι ἡ ἐπισκοπικὴ διαμαρτυρομένη ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῆς, ἡ τάξις καὶ ἡ διοίκησις αὐτῆς ὡρίσθησαν διαρκῶς καὶ ἀπαραβιάστως κατὰ τοὺς ὅρους τῶν νόμων τῶν περὶ ἑνώσεως ἀφ' ἑνὸς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Σκωτίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ὅτι τὸ δικαίωμα καὶ ὁ τίτλος ἀρχιεπισκόπων τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν αὐτῶν ἢ ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων τῶν διαφόρων διοικήσεων εἴς τε τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἰρλανδίαν ἐκανονισθησαν καὶ ὡρίσθησαν διὰ τοῦ νόμου, διετάχθη ὅτι, ἐὰν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εἰρημένου νόμου πρόσωπον ἄλλο παρὰ τὸ ἁρμόδιον κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἀναλάβῃ ἢ μεταχειριθῇ τὸ ὄνομα ἢ τὸν τίτλον ἀρχιεπισκόπου ὁποιασδήποτε ἐπαρχίας, ἐπισκόπου ὁποιαδήποτε ἐπισκοπικῆς διοικήσεως ἢ πρεσβυτέρου ὁποιουδήποτε τμήματος τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, τοῦτο ὀφείλει νὰ πληρόνῃ δι' αὐτὸ τὸ πλημμέλημα 100 λίτρας.

« Ἐπειδὴ δύναται μὲν νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ εἰρημένη διάταξις ἐφαρμόζηται εἰς τὴν χρῆσιν τίτλου ἀρχιεπισκόπου ἢ ἐπισκόπου ὑποθετικῆς ἐπαρχίας ἢ διοικήσεως, ἢ ἀρχιεπισκόπου ἢ ἐπισκόπου πόλεως, τόπου ἢ χώρας, ἢ πρεσβυτέρου ὑποθετικῆς περιοχῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἰρλανδίᾳ μὴ οὔσης ἕδρας, ἐπαρχίας διοικήσεως ἀρχιεπιτκόπου ἢ πρεσβυτέρου ἀναγνωριζομένου ὑπὸ τοῦ νόμου· ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα τῆς προφάσει ἀδείας τοῦ θρόνου τῆς Ρώμης ἢ ἄλλου συστάσεως τῶν εἰρημένων θρόνων, ἐπαρχιῶν, διοικήσεων καὶ πρεσβυτέρων εἶναι παράνομος καὶ ἄκυρος·

« Καὶ ἐπειδὴ συμφέρει ν' ἀπαγορευθῇ ἡ χρῆσις τοιούτων τίτλων πανταχοῦ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

« Κηρύττεται καὶ διατάσσεται παρὰ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, γνώμῃ συναινέσει καὶ ἀδείᾳ τῶν πνευματικῶν καὶ κοσμικῶν λόρδων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κοινοτήτων ἐν Κοινοβουλίῳ ὅτι τὰ ἀποστολικὰ θεσπίσματα, ψηφίσματα ἢ γράμματα καὶ πᾶσα δι αὐτῶν διδομένη δικαιοδοσία, ἐξουσία, ὑπεροχὴ ἢ ἀξία, θεωροῦνται καὶ θέλουν θεωρεῖσθαι παράνομα καὶ ἄκυρα.

« Διατάσσεται ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, πᾶν πρόσωπον ἄλλο παρὰ τὰ διὰ δυνάμει τοῦ νόμου διωρισμένα εἰς ἀρχιεπισκοπὴν, ἐπισκοπὴν ἢ πρεσβυτέριον τῆς ἡνωμένης ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀναλάγει τ' ὄνομα ἢ τὸν τίτλον ἀρχιεπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου πόλεως, τόπου, χώρας ἢ ἐπαρχίας ὁποιασδήποτε τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον, εἴτε εἶναι αἱ εἰρημέναι πόλεις, περιοχαὶ καὶ ἕδραι ἀρχιεπισκόπου τινος, εἴτε συνορεύουσι πρὸς τὴν διοίκησιν ἐπισκόπου, ἢ πρὸς τὴν ἕδραν πρεσβυτέρου τινος τῆς ῥηθείσης ἡνωμένης ἐκκλησίας, εἴτε μὴ, θέλει ὑποβάλλεσθαι δι ἕκαστον τῶν πλημμελημάτων τούτων εἰς πρόστιμον 100 λιτρῶν, τὸ ὁποῖον θέλει εἰσπράττεσθαι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

« Ὁ παρὸν νόμος δὲν ἐφαρμόζεται, ἐὰν ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σκωτία ἐπισκοπικῆς διαμαρτυρομένης ἐκκλησίας ἐκτελῶν ἐπισκοπικὰ καθήκοντα εἰς ἐπαρχίαν ἢ περιοχήν τινα τῆς Σκωτίας ἀναλάβῃ τὰ ὀνόματα ἢ τοὺς τίτλους τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν ἢ περιοχῶν· ἀλλ' ὅμως ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς εἰρημένους ἐπισκόπους ν' ἀναλαμβάνωσιν ὄνομα ἢ τίτλον μὴ ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου. »

(ἐκ τῆς Ἀμαλθείας)

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Πετ' ὁ γεννήσας μ' ὑψηλὰ καὶ πτέρυγας δὲν ἔχει,
Περιηγεῖται τ' ἄπειρον καὶ εἰς τὰ ὕψη τρέχει.
Σήμερον εἶναι πρὸς βορρᾶν καὶ αὔριον εἰς νότον,
Καὶ ἄλλοτ' ἐμφανίζεται μὲ συριγμὸν καὶ κρότον.
Ποικίλα εἰς τὴν σφαίραν σας κ' ἐγὼ σκορπίζω δῶρα,
Κὶ αὐτῆς μου τῆς ἀφίξεως γνωστὴ εἶναι ἡ ὥρα.
Ἐρώτησον ἂν δύνασαι χωρὶς ἐμὲ ἐπίσης,
Καὶ ὅταν μ' ἔχῃς συνεχῶς ἂν δύνασαι νὰ ζήσῃς.
Ἀπλούστατον καὶ εὔκολον ἀναμφιβόλως εἶμαι,
Κ' ἐντὸς αὐτῆς τῆς σφαίρας σου ἀκαταπαύστως κεῖμαι.
(ἡ λύσις προσεχῶς.) *Ν. Κατρέβας.*

Η

ΠΑΡΙΣΙΝΗ

ΤΟΥ

ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ.

[Συνέχεια εἰς φυλλ. 16.]

ΙΖ'. Ὁ ἐπίβουλος υἱὸς—ὁ αὐθάδης ἐραστὴς ἐτελείωσε τὰς δεήσεις του· ἠρίθμησεν ἤδη μὲ τὰ *κομβολόγια* ὅλα αὐτοῦ τὰ ἁμαρτήματα. Αἱ ὧραί του ἔρθασαν εἰς τὴν τελευταίαν των ἀκμήν.—Τὸν ἐξέδυσαν δὲ πρῶτον τὴν χλαμύδα, καὶ πρέπει ἤδη νὰ κόψωσι καὶ τοὺς καστανοειδεῖς τῆς κεφαλῆς του πλοκάμους. Γέγονεν.—Ὅλοι ἐκόπησαν ἀκριβῶς.—Ὁ πέπλος τὸν ὁποῖον ἐφόρει μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης—δῶρον τὸ ὁποῖον ἡ Παρισίνη τὸν εἶχε χαρίσει—δὲν πρέπει νὰ τὸν στολίζῃ καὶ εἰς τὸν τάφον. Καὶ αὐτὸς πρέπει νὰ ἐκβληθῇ — καὶ οἱ ὀφθαλμοί του νὰ δεθῶσιν. Ἀλλ' ὄχι!—Τὸ ὑψηλόφρον ὄμμα του δὲν ὑποφέρει τὴν τελευταίαν ταύτην ἐξευδένσωιν. Ὅλα τὰ κίνσθηματα αὐτοῦ, ἅτινα μέχρι τούδε εἰς βοθεῖαν ἐφαίνοντο ὑποκύψαντα καταφρόνησιν, ἀνανεώθησαν ἤδη ἐν μέτρει ὅτε τοῦ δημίου αἱ χεῖρες ἡτοιμάσθησαν νὰ δέσωσι τοὺς ὀφθαλμούς του—οἵτινες καὶ δὲν ὑπέμειναν τοιαύτην τύφλωσιν ὡς μὴ τολμῶντες δῆθεν νὰ ἴδωσι τὸν θάνατον! « Ὄχι! Τὸ καταδικασθὲν αἷμά μου καὶ ἡ ζωή μου εἶναι ἰδικάσας πλέον.—Αὐταὶ αἱ χεῖρες εἶναι ἀλυσοδεμέναι—ἀλλ' ἃς ἀποθάνω τοὐλάχιστον μὲ ἐλεύθερον τὸ ὄμμα—Κτύπα!" Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τελευταῖοι τοῦ Οὔγωνος λόγοι. « Κτύπα.»—Καὶ ἔπεσεν ὁ πέλεκυς—καὶ ἡ κεφαλή του ἐκυλίσθη κατὰ γῆς—το δὲ καθημαγμένον σῶμά του, παφλάζον, ἔπεσε μετὰ ψόφου εἰς τὴν κόνιν· κρουνοὶ δ' αἵματος ἀνεπήδησαν ἐκ τῶν φλεβῶν. Τὰ δ' ὄμματα καὶ τὰ χείλη ὑπέκυψαν κατ' ἀρχὰς εἰς βίαιον σπασμὸν—καὶ ἔπειτα διὰ παντὸς *ἐστυλώθησαν*. Ἀπέθανεν, ὡς ὤφειλε ν' ἀποθάνῃ ὁ πράξας τοιοῦτον ἔγκλημα, ἄνευ πομπῆς καὶ ἄνευ παρατάξεως· ταπεινῶς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐδεήθη, ὡς μὴ ἀπορρίπτων τοῦ ἱερέως τὴν ἀρωγὴν καὶ τὸ ἐξ ὕψους ζητῶν ἔλεος. Ὅτε δὲ ἦτο γονυπετὴς ἐνώπιον τοῦ ἱερέως, ἡ καρδία του εἶχεν ἀπο-

βάλει πᾶν ἐπίγειον αἴσθημα. Ὁ παρωργισμένος πατήρ του—ἡ ἀγαπητή του ἐρωμένη—τί ἦσαν εἰς τοιαύτην ὥραν; Οὐδεὶς δ' ἔτι ἔλεγχος, οὔτε ἀπελπισία—οὔτε στοχασμὸς δι' ἄλλο τι εἰμὴ διὰ τὸν οὐρανόν—οὔτε ἄλλαι παρὰ τῆς προσευχῆς αἱ λέξεις, ἐξαιρουμένων τῶν ὀλίγων ἐκείνων αἵτινες ἐξῆλθον ἐκ τοῦ στόματος του, ὅτε ἐξεγυμνώθη ὁ τράχηλός του διὰ νὰ λάβῃ τὸ κτύπημα τοῦ δημίου, καὶ ἐζήτησε νὰ ἀποθάνῃ μὲ ὄμματα λελυμένα τὸν μόνον χαιρετισμὸν τὸν ὁποῖον ἔδωσεν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

ΙΗ'. Ἀκίνητα—καθὼς τὰ χείλη τὰ κλείοντα εἰς τὸν θάνατον, ὅλων τῶν θεατῶν τὰ στήθη ἐκράτουν τὴν ἀναπνοήν των· ἀλλ' αἴφνης ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον ψυχρὸν καὶ ἠλεκτρικὸν διεδόθη δόνημα, ὅτε ὁ θανατηφόρος πέλεκυς ἔπληξεν ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ καὶ ὁ ἔρως τοιοῦτον ἔλαβον τέλος. Ἐνδόμυχος δὲ στεναγμὸς ἀπεπνίγη ἐντὸς τῆς καρδίας των μετὰ παραδόξου τινὸς ἤχου. Παρεκτὸς δὲ τοῦ κρότου τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὁ πέλεκυς τοῦ δημίου, ἄλλος θόρυβος δὲν ἠκούσθη εἰ μὴ κραυγή τις μόνον.— Τί, εἶναι αὐτὴ ἡ ὀξεῖα, ἡ ἀγρία φωνὴ ἡ ὁποία τοσοῦτον παραφόρως πλήσσει τὸν ἀέρα; Φωνὴ ἥτις—ὁμοία μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐκβάλλει ἡ μήτηρ ὅταν ἐξαίφνης ἀπὸ τὸ βέλος τοῦ θανάτου ἁρπασθῇ το τρυφερὸν τέκνον της ἀπὸ τὰς ἀγκάλας της·—ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς κραυγὴ ψυχῆς καταδικαζομένης εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἄζωνος ἡ φρικαλέα αὕτη φωνὴ ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκεῖ στρέφει πᾶν βλέμμα. Ἀλλὰ καὶ ἡ φωνὴ καὶ ὁ στεναγμὸς ἐχάθησαν! Ἤτο κραυγὴ ἀπελπισμένης γυναικός, παραφορωτέρα τῆς ὁποίας ποτὲ δὲν ἠκούσθη. Καὶ ὅσοι τὴν ἤκουσαν, ἠχήθησαν, οἴκτῳ κινούμενοι, νὰ ἦτον ἡ τελευταία της.

ΙΘ'. Ὁ Οὔγων ἔπεσε, καὶ ἐκ τῆς ὥρας ἐκείνης οὔτε εἰς τοὺς θαλάμους, οὔτε εἰς τὸν κῆπον, ἤκουσαν ἢ εἶδον τὴν Παρισίνην. Τὸ ὄνομάτης—ὡς νὰ μὴν ὑπῆρξε ποτὲ—ἐξωρίσθη ἀπὸ πᾶν χεῖλος καὶ οὖς ὡς αἱ μιαρώτεραι καὶ ἀπαισιώτεραι λέξεις, καὶ τὸ στόμα τοῦ Ἄζωνος δὲν ἠκούσθη ποτὲ νὰ ἀναφέρῃ οὔτε τὴν σύζυγον οὔτε τὸν υἱόν του. Οὔτε τάφος δὲ—οὔτε μνημεῖον ἀνηγέρθη δι' αὐτοὺς καὶ τὰ λείψανά των παρεχώρησαν εἰς τὸ χῶμα, ἄνευ ἱεροπραξίας—τοῦ νέου τοὐλάχιστον ὁ ὁποῖος ἀπέθανε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἡ δὲ τύχη τῆς Παρισίνης κεῖται κεκαλυμμένη ὑπὸ τὸ βαθὺ σκότος, ὡς ἡ ἐντὸς τοῦ μνήματος κόνις. Ὑπῆγεν ἀράγε εἰς μοναστήριον καὶ ἐκεῖ διὰ μακρῶν σκληραγωγιῶν, ἀκαταπαύστως θρηνοῦσα, καὶ πάσχουσα ἀπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ συνειδότος, ἠξιώθη τὸν οὐρανόν; Ἔγινε θῦμα τοῦ κωνείου ἢ τοῦ ξίφους διὰ τὸν μιαρὸν ἔρωτα τὸν ὁποῖον ἐτόλμησε νὰ δείξῃ; Ἢ τέλος πάντων κατὰ τὴν ὀδυνηρὰν ἐκείνην στιγμὴν κινήσασα εἰς οἶκτον τὸν δήμιον, ἐθανατώθη μὲ ἧττον μακρὰ βασανιστήρια, ὡς ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον εἶδεν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου μετὰ τοσαύτης ἀγωνίας ψυχῆς, οὐδεὶς τὸ ἐγνώρισεν—οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ γνωρίσῃ. Ἀλλ' ὁποιονδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρξε τὸ ἐπὶ γῆς τέλος της, ἡ ζωή της ἤρχισε καὶ ἐτελείωσεν ἐν ἀθλιότητι!.

Κ. Καὶ ὁ Ἄζων ἔλαβεν ἄλλην σύζυγον καὶ πέριξ αὐτοῦ ἴδεν υἱοὺς ἀρίστους· ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἦτο τοσοῦτον ἄξιος ἀγάπης καὶ τοσοῦτον γενναῖος, ὡς ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐκάλυψε τὸ μαῦρον χῶμα τοῦ τάφου,—ἢ καὶ ἂν ἦσαν, δὲν ἐφαίνοντο τοιοῦτοι εἰς τὸ ψυχρὸν ὄμμα τοῦ πατρός των, ὁ ὁποῖος πάντοτε μὲ ἀδιαφορίαν ἢ μὲ πτιγμένους στεναγμοὺς ἔβλεπε τὴν αὔξησίν των, ἀλλὰ ποτὲ δάκρυον δὲν ἔρρεξε τὴν παρειάν του, οὔτε μιδίαμα ἐξερρυτίδωσε τὸ μέτωπόν του. Ἐπὶ τοῦ ὠραίου δὲ μάλιστα καὶ πλατέος τούτου μετώπου του ἔμειναν ἐντετυπωμέναι αἱ βαθεῖαι ῥυτίδες τοῦ διαλογισμοῦ—οἱ αὔλακες ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους τὸ καταστρεπτικὸν ἅρμα τῆς θλίψεως ἀκαταπαύστως ἐγχαράσσει ἐπ' αὐτοῦ,—αἱ οὐλαὶ τοῦ τετραυματισμένου νοὸς τὰς ὁποίας ὁ πόλεμος τῆς ψυχῆς ἀφίνει ὄπισθέν του. Οὔτε χαρὰν δὲ, οὔτε λύπην ἠσθάνετο πλέον, καὶ ἄλλο δὲν τὸν ἔμεινεν ἐπὶ γῆς εἰμὴ ἄϋπνοι νύκτες καὶ ἡμέραι ὀδυνηραί, ψυχὴ νεκρὰ καὶ ἀναίσθητος ἐπίσης καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ εἰς τὸν ἔπαινον, καρδία ἥτις ἔφευγε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν της—καὶ ἥτις ὅμως μήτε νὰ παραιτήσῃ ἤθελε μήτε νὰ λησμονήσῃ τὸ παρελθόν καὶ ὅτε μάλιστα ἐξωτερικῶς ἐφαίνετο ὀλίγον μαλακώτερος, ἔσωθεν οἱ διαλογισμοί του, ἔσωθεν αἱ αἰσθήσεις του ἦσαν ζωηρότεροι. Ὁ παχύτατος κρύσταλλος παγόνει μόνον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὕδωρ ὅμως κινεῖται κάτωθεν, καὶ ῥέει ἀδιαλείπτως· καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἄζωνος κατὰ μὲν τὴν ἐπιφάνειαν ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ τοῦ πάγου, ἐσωτερικῶς ὅμως ἡ φύσις ἔχει ἐντὸς ἡμῶν ἐμπεφυτευμένους διαλογισμοὺς, οἵτινες τοσοῦτον βαθέως εἶναι ἐῤῥιζωμένοι, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξαλειφθῶσιν, ὅταν ἡμεῖς πνίγωμεν καὶ ἀποξηραίνωμεν τὰ δάκρυά μας. Τὸ ἐναντίον μάλιστα ὅταν, καθ' ἣν στιγμὴν διεγείρωνται ταῦτα διὰ νὰ ἐξέλθωσιν, ἡμεῖς τὰ ἐμποδίζωμεν, δὲν ἀποξηραίνονται τὰ ἄκλαυστα ταῦτα δάκρυα, ἀλλ' ἐπανέρχονται εἰς τὴν πηγήν των, καὶ ἐκεῖ διαμένουσι χωρὶς νὰ φαίνωνται, καθαρώτερα, διαρκέστερα, καὶ ἔτι μᾶλλον προσφιλῆ, καθ' ὅσον καὶ ὀλιγώτερον ἐπιδείκνυνται.

Διατηρῶν δ' εἰσέτι ὁ Ἄζων τρυφερὰ αἰσθήματα δι' ἐκείνους τῶν ὁποίων ἀφήρεσε τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἔχων τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπροξένει τὴν καταδίκην του, οὔτε τὴν ἐλαχίστην κἂν διασώζων ἐλπίδα τοῦ νὰ τοὺς συναντήσῃ καὶ αὖθις, ὅπου αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων θέλουσιν ἀπολαύσει τὴν αἰωνίαν χαρὰν, πεποιθὼς τε καθ' ὅλα καὶ ὅτι ἔκαμε δικαίαν ἀπόφασιν, καὶ ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι προέγραψαν τὴν ποινήν των, καὶ ὅμως διῆγε τὸ γῆρας ἐν ἀθλιότητι! Τὰ σεσηπότα κλωνία τοῦ δένδρου ἂν κόπτωνται προσεκτικῶς, τὸ δένδρον λαμβάνει δύναμιν, καὶ οἱ λοιποί του κλῶνες αὐξάνουσι καὶ διατηροῦσι πλειοτέραν χλωρότητα, ἀλλ' ἂν κεραυνὸς λυσσωδῶς καταστρέψῃ τὰ νεόφυτα κλωνία, ὅλος ὁ κορμὸς μαραίνεται καὶ ποτὲ φύλλον δὲν ἐκβάλλει.

ΤΕΛΟΣ.